Tänasti lehte 12 külge.

Uudisleht

Hind 5 senti.

Nr. 32 (854). Keskнädalal, 14. veebruaril 1934. 8. aastak.

TALLINNA ESKRAAMATUKOGU

Viinis mürisevad kahurid.

Lahingud walitsuswägede ja sotsialistide wahel linnas ja maal. — Austria pealinn nagu sõjawäelaager. — Palju surnuid ja haawatuid. — Palju wangistamisi. — Dolfuss siiski peremees.

AUSTRIAS KUULUTATI VÄLJA PIIRAMISSEISUKORD.

Wiin, 12. weebruaril. Sündmused Austrias on jõndnud otsustawasse järku. Wiinis sotsialistid kuulutasid wälja üldstreigi protestiks Linzi ja Ülem-Austria sündmuste wastu. Linzis sotsialistid kindlustasid endid oma peakorteris, et wastu panna politseile ja heimwehrile, kes ründasid sotsialistide warjupaika kuulipildujatega. Linzi wõitlustes olewat seni surma saanud 15 isikut. Haawatuid olewat umbes 60. Rahutusi oli ka Wiinis, kus katkestati elektriwool ja pandi seisma trammiliikumine. Wiinis

ei ilmunud täna ühtki ajalehte.

Ülem-Austrias ja Wiinis kuulutati wälja

piiramiskord.

Kella 19 peale on uulitsale ilmumine keelatud. Õhtul kõik hotellid peawad olema suletud. Igasugused koosolekud on keelatud. Walitsus kutsub rahwast, iseäranis tööliskonda, rahulikuks jääma ja külmawerd hoidma. Igasuguse wäljaastumine praeguse korra wastu ähwardatakse täie waljusega maha surruda.

Wiin, 12. weebruaril. Walitsus otsustas sotsialistliku erakonna laiali saata.

Liidukantsler dr. Dollfuss.

Tänastes Wiini uulitsawõitlustes walitsuse wäed olewat kaotanud 20 surnut ja 60 raskesti haawatut. Esimestel õhtutundidel wõitlus Wiinis koondus idawaksalile, kus walitsuse poolt pandi marxistide wastu tegewusse soomusrong ja kahurid.

Walitsus awaldas teadaande, milles öeldakse, et

walitsus on seisukorra peremees.

Wiini linnapea Seitz (sotsialist) on wangistatud.

Steiermargist (Stüüriast) teatatakse, et sealsetes wõitlustes olewat surma saanud 37 inimest.

Berliin, 12. weebruaril. Linzist teatatakse, et sotsialistid, olles relwastatud kuulipildujatega, wallutasid politsei peakorteri, kuid löödi sealt heimwehri ja politsei poolt pärast wihast wõitlust uuesti wälja. Wõitlused sotsialistide ja politseiwägede wahel kestawad edasi. Isegi kahureist antawat tuld sotsialistidele Donau jõe mõlematel kallastel. Relwastatud sotsialiste tungiwat suurel hulgal linna ka wäljaspoolt.

Wiin, 12. weebruaril. Wiini raekoda, mis on Austria sotsialistide wõimu sümbool, okupeeriti täna pärastlõunat walitsuse wägede poolt. Mitmed tuntud

sotsialistid arreteeriti.

Wiin, 12. weebruaril. Liiduwalitsus dr. Dolfussi juhatusel p'das erakorralise koosoleku, kus otsustati erakorralisi abinõusid tarwitusele wõtta mässuliikumise likwideerimiseks. Kõigis suuremates linnades pandi toime läbiotsimisi sotsialistliku erakonna peakorterites. Terwe rida erakonna silmapaistwamaid juhte arreteeriti.

Austria pealinn sarnaneb sõjawäelaagrile. Uulitsail liiguwad politseiwäed, täägid püsside otsas. Paljud uulitsad on suletud okastraadi wõrguga. Politsei peakorteri ees on kuulipildujad üles seatud. Wabrikutes ja töökodades arreteeriti kõik sotsialistlikud kihutajad. Sotsialistide ja rahwasaadikute juures pandi toime läbiotsimisi. Elektriwool Wiinis seati uuesti jalale, kuid trammid ja omnibused ei liikle. Linzist ei ole uusi teateid saadud. Kuulduwasti wõitlused seal kestawad weel edasi.

Hoolimata ühenduste katkemisest kuuldub, et

ärewus on haaramas kogu maa.

Liiguwad kõige metsikumad kuulduſed. Wiini eeslinnades olewat uulitsawõitlustes 14 inimest surma saanud. Koguni kahurwägi olewat tegewusse astunud. Grazis

sotsialistid wallutasid politseihoone,

kuid löödi sealt hiljem sõjawägede poolt wälja. Ses wõitluses olewat 26 isikut surma saanud. Bruckis politsei olewat awanud kuulipildujaist tule meeleawaldajaile. Sellest olewat palju meeleawaldajaid surma saanud. Kõiki neid teateid on praegu wõimatu kontrollida.

Viljandi suusamehed Võnnus.

Eesti suusahüppe meister sai Lätis lüüa.

Esmaspäewal sõitsid Lätist tagasi Salala suusamehed: Koowit, Kaur, Ressar, Anderson ja Braun ning hüppajad E. Leppik ja Ed. Bergmann, kes sinna sõitsid Kaitseliidu Wõnnu polgu kutsel ja wõistlesid sealsete parimate suusasportlastega.

Lätis walitsewa suure sula tõttu kippusid nii hüppe- kui ka suusatamistagajärjed nigelaks. Suusahüpetes tuli esimeseks Läti meister Otto Kalējs, kes saawutas 20 m. — Teise koha päris Eesti meister Ed. Bergmann — 18,5 meetert. Teine eestlane E. Leppik jäi neljandaks — 15,5 m. Olgu siinkohal tähendatud, et O. Kalējs on õppinud kuulsa norralase Siegemund Ruudi juures. Wõnnu hüppemägi on ümbruses suuremaid, kus maksimaalselt saab hüpata kuni 45 m. Mäel on seni pikema hüppe teinud lätlane Kalējs — 32 m.

Meie patrullmeeskond jäi 15 km. suusatamises teiseks. Siingi mõjusid meie meestele halwawast wiletsad ilmastikuolud — sula ja lumepuudus.

Indiwiduaalselt sai wiljandlane Ressar esimese ja Koowit teise auhinna.

Uus Nõukogude saadik esitab täna wolitused.

Esmaspäewa hommikul saabus Tallinna uus Nõukogude Liidu saadik Eestis Aleksei Ustinow, kes peale lõunat tegi wisiidi wälisminister Seljamaale. Wolitused riigiwanemale esitab uus saadik täna, keskнädalal, kl. 12 päewal Toompea lossis.

Avatud peale remonti
Elegantseim väljasõidu-restoran
„RIVIERA PALAIS"
(Marienbergi loss) Tel. 428-20
69
Igal õhtul
ERAKORDNE AVAMISE KABAREE
Coctail „Bar". Dinee ruumid. Kabinetid.
Pühapäeval five o'clock.
Mängib „THE RIVIERA BAND".
Uuelt remonteeritud. Austusega uus omanik J. Waldt.

Restoran-dancing
„Must Kass"
Telef. 441-89. Merepuiestee 10.
Täiesti uus
kabaree-eeskava
wõluwate wälismaalaste
„3 MASCOTTE'i"
osawõtul.
Mängib kuulus
Victor Compe orkester.
Igal õhtul BLINID.
Tujukõllane ja mugaw kooswiibimine.
Esimeseklassi kõõl. Eeskujulik teenimine.

Kõkkuhoidu, puhtust, mugavust
võimaldab
A.-S. „AIVAZ'i"
keeduplaat
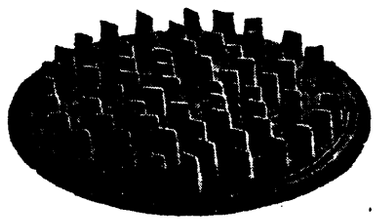
asetatud rõngaste asemele pliidile.
Müügil igas rauakaupluses ja
A. S Aivaz'i laos. Soo tän. 27.

Suurimad moodsate tantsude kursused

A. Poolgas
dipl. tantsuõpetaja
Viru tän. nr. 4
Tel. 436-52.
Uute segagruppide algus:
Teisipäeval kell 9 õhtul.
Uute edasijõudnute grupi algus:
Teisipäeval kell 7 õhtul.
Vilunud õpetajate väljasaatmine maale nõudmisel.

A.-S. Prov. Julius Liil.
Regina
KREEM RASVATA
Parim puudrialus.

Restoran „LIIT"
Uus Sadama 10.
Täna teisipäeval 13. skp.
vastlapäeval
ja homme
tuhapäeval
maitsvate seajalgade söömine.
Üleval saalis suur
mürts.
Ostjaskonnale hernesupp prii jne.
Võtke osa!
Austusega JUHATUS.

Restoran „Nahkhiir"
Vana-Viru 4—6—8. Tel. 466-57
Uus kabaree-eeskava
Esineb 9-liikmeline
mustlaskoor
h-ra Wassiljewi juhatusel.
Ralf Barry, Etna Swen ja Alfred Sälli'k
Vastlapäeval vastlamürts

Foto-ateljee
Pariscar
Kuninga 1.
Moodsad foto-portreed, grupid, suurendused mõõdukate hindadega. Avat.: kl. 9—5, pühap. k. 11—2.

Restoran-hotell-baar
„Europa"
Viru 24. Tel. 467-01.
Vastla-kabaree
päevakohase eeskavaga.
Vastla vastuvõtt
blinide ja seajalgadega
Igal õhtul
suurepärane uudne eeskava.
Algus k. 10 õ.
Vastlatuju üleva,
loob meie hoogne kabaree.

„GLORIA-PALACE“

Renate Müller, Hermann Thimig, Hilde Hildebrand, Adolf Wohlbrück

suurfilmis

„VIKTOR ja VIKTORIA“

Lõbus ja pikantne helioperett 12 jaos.

Franz Doelle muusika ja lööklaulud: „Roosid ja armastus“ (aeglane valss); „Ühel päeval kevadel“ (slow-fox); „Tule hetkeks Madriidi“ (paso doble); „Daamidele ei öelda kohe Tule kaasa“ (slow-fox).

Kõik vaatama! **Hiilgav lavastus! Imellusad kostüümid ja revüüstseenid!** **Kõik vaatama!**

KINO HELIOS

Selle hooaja õnnestunumaid suurlavastusi.

Kuulsa vene lavastaja **TURZANSKY** meisterteos

„Laulja Venemaalt“

Film, millel 100 % Kiepura-filmide omadusi.

Sarnast head filmi näete harva.

„MARINA“ Merepuiestee 10. Telefon 465-46.

Ebaharilikud ajad nõuavad ebaharilikke filme.

Film, mis oma enneolematu headuse, suure lavastuse ning põnevuse poolest kõik seni nähtud **„Frankensteini“** laadilised filmid ületab. Enneolematu müstiline suurfilm

„Elavad surnud“

(Elu ja surma müsteerium)

Elavad surnud olid olevused, keda maeti surnutena, kuid kes tulid tagasi elavate hulka. Elav surnu—peletis, kes võttis oma mõju alla naise, keda ta himutses. Lugu suurest ja lahutamatust armastusest, elu ja surmavahelisel piiril, ning mehest, kes oli surnud, kuid siiski elas.

Peaosades: **Bela Lugosi** ja **Madge Bellamy.**

2) **Kandidaat sex appealiga** ajakohane lõbus ja teravmeelne farss. Peaos.: **George Cohan, Claudette Colbert** ja koomik **Jimmy Durante**

Näitelaval: Suur divertissement.

Algus ärip. kell 1/26, pühap. 1/22. Kassa avatud 1/2 tundi enne algust.

KINO „MAPS“ NOSPITALI 2

Algus ärip. kl. 5, pühap. kl. 2.

Täna kaks parimat suurfilmi!

I. **Geza von Bolvary** luksuslikum suurteos

„Armuööd Bosporusel“

Peaosades ilmakuulus lauljanna **JARMILA NOVOTNA** ja kõikide lemmik **GUSTAV FRÖHLICH** veetleva meriväe leitnandina. Film tulvil lõbusat flirti ja sügavat armastust!

II. Ilmakuulsad **GARY COOPER ja CLAUDETTE COLBERT** omapärases põnevas seiklusfilmis

„Kapten Miltoni saatuslik reis“

KINO BIBABO Viru 11

Esitendusels kaks parimat põnewasisulist ja huumorirohket helifilmi

Suurimad filmikontsernid „Paramount“ ja „Metro-Goldwyn-Mayer“ walmistawad a i n u l t kõrgewäärtuslikke, ületamatuid uudisteoseid.

1) **VIIMANE VALE**

Selle „Paramounti“ filmi lawastajaks on maailma geniaalsem lawastaja

Ernst Lubitsch

Peaosades: **Herbert Marshall, Miriam Hopkins, Kay Francis, Charlie Ruggles** ja teised.

2) **HÄBEMATUS VÕIDAB**

Tempo- ja huumorirohke „Metro-Goldwyn-Mayeri“ helifarss.

Peaosades: **William Haynes, Madge Evans, Conrad Nagel, Clift Edwards** j. t.

Alg. k. 5. Iga tunni järele filmi algus. Kassa awatud kuni k. 10 õht.

Kino „AMOR“. Narju 38, kõnetr. 443-87.

Huwitaw kahekordne suureeskawa!

Anny Ondra

„Kui ma kord armastan“

jäädelewas temporikkas ja naerurohkes farsis. Hiilgaw helifarss täis põnewaid seiklusi... lõbusaid sündmusi... Anny Ondra oma mänguga paneb naerma kõiki. Film tulwil ilusaid looduspilte Alpidest ja uusimaid lööklaule.

II. Enneolemata sensatsioon! Kõigi aegade wõimsaim film allweelaewadest! **Robert Montgomery, Madge Evans** põrutawas filmis **„Põrgu vee all“ (Allveelaev 14)** Romantika ja sensatsioon! Wõitlus õhus! Wõitlus meresügawuses! Esmakordselt on toodud publ. filme ette sügawweemtinide lõhkem. allweelaewa läheduses. Haaraw wõitlus allweelaewa ja lennuki wahel. See on film, mida waatate hingekinnihoidwa pinewusega.

KINO MODERN 5 7 9

Olga Tschehhova, Alfred Abel, Theodor Loos ja **Otto Wallburg** aktuaalses ja haaravas filmis

Armastus, millisena vajab seda naine (Abielutehnika)

Kuulus hingeteadlane ja naistearst **Vandervelde** ekraanil. Eluline helifilm, mida peab nägema igaüks.

Huvitav lisapala.

Kino „Ars“ Paldiski mnt. 19.

Kaks põnevat suurfilmi!

I. Tuntud näitleja **Conrad Veidt** haaravas suurfilmis: **„Rasputin“** Avastatud vene keisrikoja saladused. Salapärase pühaku ja naiste deemoni pöörased orgiad, intriigid ja kohutav surm.

II. Lõbus ja viisirikas helioperett 12 osas **„Tango krahv“** Peaosades kuulus naeru - kuningas **Felix Bressart** ja **Charlotte Susa.**

Filmi saadab alaline näer!

Kinoteater „DIANA“ Kopli tän. nr. 2.

Wäljapaistew suur kahekordne eeskawa!

„Marion, see pole viisakas“.

Lõbus, pikantne ja huumorirohkeim helioperett 12 jaos. Peaosades **Magda Schneider, Hermann Thimig, Otto Wallburg** j. t.

II. **„Volga kaljurahnul“.**

Haaraw eluline Nõukogude-Wene muusikaline helifilm samanimelise Maksim Gorki jutustuse järele 12 jaos.

Kino Saturn Puuvilja 2

Täna meeleolurikkaim eeskava!

I. Haaraw — unustamatu kunstiline helifilm kuulsate näitlejate: **Clive Brook'i** ja **Claudette Colbert'i** osawõtul

„Keelatud armastus“.

II. Wiisirikkaim ja tujuküllaseim helifarss weetl. **Lily Damita'ga**

„See oli kord öösel“ („Madaam kaotab rüü“).

Kino „Kunglа“ V. Pärnu mnt. 31.

Algus kell 5, pühap. kell 1.

Suurepärane Paramount lööklilmide eeskava.

I. **Cary Cooper** ja **Kay Jonson** suurfilmis: **„Suur pettus“**

B. Cormacki romaan Alaska kulla, õnne ja seikluste maalt 10 vaat.

II. **„Läbi pisarate“** Suur armastuse draama näitlejate elust, osalt loomulikes värvides. Peaosis: **Nancy Carroll** ja **Hal Skelli.**

III. **„Mis ehib naist?“** Küsimus, mis on kõige tähtsam mitte üksi naistele vaid ka meestele.

Kinoteater „SKALA“ Vabriku t. 8.

Algus kell 5, pühap. k. 1

I. **„Kindral Pataschon ja Pati eskadron“**

Maailmakuulsate koomikute Pat ja Patashoni 1000 uskumata lõbusat seiklust 10 jaos. Film, mis paneb kurdid kuulma, keeletud räägima, kõik rasked mured muutuwad naerukrampideks

II. **„Joann hirmus“** (Pärisorja tiivad)

Ajalooline kurb draama möödunud wene elust 10 jaos.

Kino „Orion“ Paldiski mnt. 25.

Algus kl. 5, pühap. kl. 2.

Suurepärane kahekordne eeskava 1) Publiku üldlemmik **Gustav Froelich** ja **Nora Gregor** suurfilmis

„Millest naised unistavad“

kergesiuline graatsiline helifilm 12 jaos tulvil üllatusi ahvatlevat ilu, muinasjutulist sharmi ja elegantsi.

2) Jumalik **Greta Garbo** ja daamide lemmik **Robert Montgomery** uusimas ja parimas lööklilmis **„Modell Yvonne“** haarav helifilm saksa keeles 10 osas.

Nõmme kino „VICTORIA PALACE“ (Tel. 522-55).

Algus; ärip. kl. 6 p. l., pühap. kl. 3 p. l.

Suur luksuslik kahekordne eeskawa saksa keeles

I. **„See öö kuulub meile“**

Draama 8 jaos suurejooneliste lawastusega, wõluwa muusika ja kõrgeklassilise mänguga. Peaosades Ameerika Kunsti ja Teaduste Akadeemia kõrgema auhinnaga kroonitud näitleja **Fredric March** ja **Claudette Colbert** (esinesid peaosalist. suurfilmis „Kooma hukkumine“).

II. Haruldaselt põnew helifilm kiskjatest loomadest näitlejate **Sorella Young'i** ja **Gene Raymond'i** kaastegewusel **„Inimesed ja loomad“.**

Närwepingutawaid elamusi — romantikat.

Kino „Forum“, Narva mnt. 13. Tel. 304-67.

Suurejooneline kahekordne eeskawa.

I. Jumalik **Greta Garbo** oma uusimas ja parimas suurfilmis saksa keeles **„Budapesti öökuninganna“**

Film päikesepaistelise Itaalia ilust ja Ungari wiiulimiste igatsustäratawast wõlust... Selles filmis on Greta Garbo oma tunnete ori, tujukas, muutlik ja igawesti uus mitmepalgeline naine, kellest kõik salaja unistawad...

II. Kõikide lemmik **Buster Keaton** **„Teatri professor“** Ülilõbus helifarss 10 osas. Busteri uuemaid seiklusi sex-appealt jahil teatri professorina

Wahetpidamata näer! Algus kell 5, pühap. kell 2. Kassa awatud 1/2 tundi enne algust

„UUDISLEHE“ tellimisi võtavad vastu kõik vabariigi postiasutused ja laialdane tellimisvastuvõtjate pere üle riigi.

Eesti sõjalaewade müügi wahelttalitaja — firma Bing ja Ko. — on tagaotsitawad salakaubitsejaina ja on omaaegse Wenetsuela mässu organiseerija.

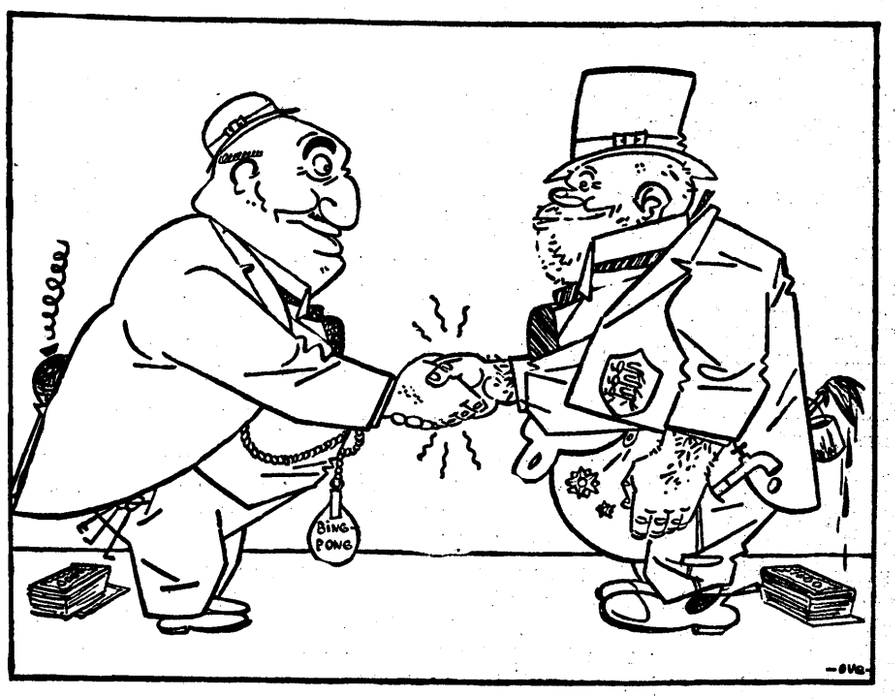

Sõjalaewade äratalitajad.

„.... Hunt leiab ikka hundi ...!"

Korstnapühkija elukardetaw seiklus.

Kas kukkus korstna otsast, wõi sai kakelusel pekſa?

Esmaspäewal pisut enne kella 7 õthul toodi linna keskhaiglasse meelemärkuseta ja raskete peawigastustega noormees, kelle dokumente kontrollides selgus, et ta on 20-aastane Joan Georgi p. Käsk, abielus, elukutselt korstnapühkija, elukoht Jakobsoni t. nr. 26 krt. 2. Alul tekkis tõenäoline arwamine, et korstnapühkija, kes oli weel töröiwis ja tahmane, on töö juures korstna otsast alla kukkunud. Kus kohal juhtus õnnetus, see on täpsemalt seni selgumata, kuna wigastaanu on kaotanud kõnelemise wõime ja ei suuda end awaldada, kuigi tuli teisipäewa hommikuks meelemärkusele.

Sündmust lähemalt uurides kuulsime, et Käsk teenis sellina korstnapühkijameistri E. Rebase juures, kelle kontor Westiwärawa tän. nr. 26. Waatamata oma nooruſele oli ta kolm rasket õppeaastat juba läbi teinud ja omandanud selli kutse. Paari-kolme kuu eest ta abiellus.

Esmaspäewa warahommikul ölnud Käsk naisele, et läheb tööle kuhugi Pelgulinna kanti. Ta käinud hommikul oma peremehe juures, kust wõtnud luuad ja pommid kaasa ning asunud oma raske ameti täitmisele.

Tawaliselt lõpeb korstnapühkijate töö kell 3 peale lõunat, mille järele mehed tõttawad oma koju. Käsu naine ootas meest määratud ajal, kuid teda ei tulnud. Õhtul teatati murelikule noorikule, et ta mees lamab haiglas. Teate tõi autojuht, kes mehe haiglasse wiinud kuskilt Falkpargi tänawal. Wigastatu annud seal temale oma koduaadressi, et autojuht saaks naiselt autoarwet sissenõuda.

Nagu kuuldub, ei wasta sugugi tõele arwamine, et Käsk on korstna otsast alla kukkunud. Kuuldub koguni, et teda nähtud Falkpargi tänawal maja nr. 10 ees kaklemas, kus mees nähtawasti saigi tugewaid hoope pähe. Haiglasse tunes tundus mehe juures kanget wiinahõngu.

Suurejooneline wastlamürts

korraldatakse teisip. ja kesknäd. rest. „Liidu" ruumes, Uus Sadama t. 10. Selline õhtu peaks huwitama kõiki ja eriti merimehi ja nende sõpru. Ruumid on omapärase huwitawa dekoratsiooniga paneelidel, kujutades maastikke ja nende elanikke oma rahwariideis.

Wastlapäewa puhul sellele järgneval tuhapäewal antakse kõikidele ostjatele tasuta hernesupp. Kah omapärа ja isegi wäga huwitaw.

Kus asub „Mariza"?

See kaunis ja igale meeldiw kohwik-kondiitriäri „Mariza" asub Sauna tän. 2, mis awati neil päewil uuesti.

Omaniku asjatundlikkus ja wilumus garanteerib igaühele soowitawa kauba headuse. Soowitame aadressi meeles pidada — Sauna 2.

Hällist hauani

PEREKONNASEISU TEATEID

Registreeritud Tallinna linna perekonnaseisuametis.

Sünnijuhtumeid: Sven Schmiedehelm, Wilhelmi ja Ena-Pauline poeg; Marie Prodel, Hermanni ja Emmeline-Johanna tütar, Toiwo Prodel, Hermanni ja Emmeline-Johanna poeg; Udo Kirs, Karl-Alfredi ja Hilda-Klarissa poeg.

Abiellumisi: Gnissim (Oskar) Rude ja Marie-Elfriede Lembert, Eduard Tepp ja Helmi-Adele Oll.

Surmajuhtumeid: Jaan Kuusk-mann, 83 a. wana; Ferdinand-Wilibert Giehm, 65 a. wana, Adele Saru, 27 a. w.; Nikolai Borowkow, 3 k. wana.

Kihlatud.

Tallinna linna perekonnaseisuametis:

Karl Trumann, 37 a. w., lukkſepp, ja Ebba-Alma Öpik, 33 a. w., kodune; Arnold Tassenberg, 25 a. w., motorist, ja Aleksandra Meo, 17 a. w., kodune; Bunus-Leibo Gordin, 33 a. w.; kaupmees, ja Lya Hoff, 30 a. w., kodune; Heinrich Bruklin, 24 a. w., lukkespp, ja Wilhelmine Kadarpik, 18 a. w., kodune.

Tallinna Isfanda-Muutmise koguduses:

Johannes Wäljär, 37 a. w., montöör, ja Marie Torn, 30 a. w., äriteenija; Sergei Seil, 30 a. w., tisler, ja Juuli Sepp, 26 a. w., müüjanna.

Tallinna Kaarli kogudusе 3. pihtkonnas:

Jaan Mägi, 41 a. w., ametnik, ja Leida-Karin Möllits, 22 a. w., kodune.

Tallinna Jaani kogudusе 1. pihtkonnas:

Reinhold Allert, 36 a. w., tööline, ja Alma-Wilhelmine Pärdu, 42 a. w., äriteenija.

Rakwere linna perekonnaseisuametis:

Johannes Rätsep, 28 a. w., autojuht, ja Alide-Mary Krüners, 25 a. w., äriteenija. Peigmehe alaline elukoht Kunda aletwis, pruudil Tallinnas.

Jüri ew.-lut. usu koguduses:

Andrei Soitu, 19 a. w., trükitööline, ja Hilda-Johanna Tuddermann, 21 a. w., kodune. Peigmehe alaline elukoht Tallinnas, pruudil Rae wallas.

Ainulaad eim ja täiuslikum kübaratööstus Eestis.

Ringkäigul Tallinnas asuwas kübaratööstuses „Asa".

Üheks omapärasemaks ja omal alal täiuslikumaks mitte ainult Tallinnas, waid kogu Eestis wõib kahtlemata pidada Tallinnas, Wene-Balti tehastes nr. 215 asuwat kübaratööstust „Asa't", millega selle lehe kaastöölisel wõimalus oli tutwuneda.

Tööstus, millele aasta eest alus sai pandud, et walmistama hakata peaasjalikult neid mees- ja naiskübaraid, millised senini meil peaasjalikult wälismaalt importeeriti, on selle ajawahemikus suutnud omale wõita kodumaa turu pea terwikuna. Meil on harjutud waatama wälismaa kaubale ikka nagu millelegi paremale, millisest wäitest ka peakatete ostmiselgi kinni on peetud. Selle waate on aga kübaratööstus „Asa" põhjalikult ümberlöönud. Olles warustatud kõige ajakohasema sisseseade ja uuematüübiliste masinatega ning pannes walmistatawate artiklite materjali kwaliteedile erilist rõhku, ületawad kübaratööstus „Asa" tooted kaugelt nii kuulsaks kiidetud inglise ja muud wälismaade peakatted. Tarwisminew toormaterjal saab eranditult importeeritud Itaaliast ja Inglismaalt. Peale uute walmistamise teeb tööstus ka reparatuuritöid.

Terwitame lugupeetud wabadussõjaaegset wägede ülemjuhatajat

hr. kindral Laidoner'i

50 aasta sünnipäewal!

Klishee-tõõstus
V. Rebane & Ko.
Tallinn, Aia 4 — Tel. 464-97

Katla- ja masinatehas
M. Miller
Asut. 1909 a.
Tallinn. Heina 33 — Tel. 439-51

Fr. Engel
Tallinn, Pikk tän. 45

Metsaäri
H. Teras & H. Hololey
Tallinn, U. Sadama tän. 6 — Tel. 312-08

Kõite-lineerimisetõõstus ja ümbrikutehas
Gustav Pihlakas
Vaksali pst. 2 — Tel. 434-79

Paramount Film
Esind. Suur Karja 18-15 — Tel. 447-58

M. Judeikin
metsa-eksportäri
Uus Sadama 11 — Tel. 428-09

Sõjaväe Majandusühisus
Tallinn, Vene 5 — Tel. 429-42

Tööstus-kaubandus
„A.-S. S. Besprosvanie"
Tallinn, S. Karja 12 — Tel. 446 63

A.-S. „Transiito"
sukavabrik
Heeringa 12 — Tel. 301-80

Valmisriiete-äri
„Moela"
Tallinn. Harju 34 — Tel. 465-93

„Eesti Kiviõli"
A.-Ü.

Laidoneri austamine „Estonias“.

Rahvahulgad hindamas end. ülemjuhataja teeneid. - Südamlikke silmapilke aktusel.

Laidoneri 82-a. emake elas kaasa poja rôômupäeva.

ülewal — peaminister Päts surub juubilari kätt. Keskel wasakul — esireas K. Päts, kindral Laidoner, pr. Laidoner ja kindr. Laidoneri 82-a. emake Ann. Paremal — rahwahulk jälgimas aktust. All — kindr. Laidoner kaitsewäe wormis. üle õla „Kotkaristi“ lint.

Esmaspäewa õhtul kogunes rahwas „Estoniasse“, et osa wôtta end. wägede ülemjuhataja kindral-leitnant Johan Laidoneri 50-a. sünnipäewa aktusest.

Kella 7-ks, aktuse alguseks, olid „Estonia“ kontsertsaali awarad ruumid rahwast tulwil. End. ülemjuhataja anpäewaks olid pealinna kokku tulnud ka kõigi wäeüksuste juhid üle riigi.

Aktus kujunes

ilusaks pidulikuks suursündmuseks.

Kontsertsaali poodiumi ette loorberipuude wahele oli asetatud kõnetool. ümberringi olid aset wôtnud wabariigi walitsuse liikmed, kõrgemad kaitsewäe juhid, diplomaadid ja teised auwôorad.

Kell 7 kaitsewäe orkestri juht Reeder laseb mängida terwitusmarssi. Rahwas tõuseb püsti. Kõikide pilgud on pöördud uksele, kust oodatakse saali astuwat sünnipäewalast. Orkestrihelid kuulutawad aga warsti terwitusmarsi lõppenuks, ilma et juubilar weel saabuks. Pärast kuuldus, et orkestrijuhil on olnud eksitus.

Möödub weel mõni minut, kui

fanfaaride helid kuulutawad sünnipäewalapse ilmumist.

Rahwas tõuseb püsti. Kõige ees sammub

Laidoneri wana 82-aastane emake,

keda toetab proua Laidoner.

Nende järel astub juubilar kindral Laidoner. Publik terwitab Laidoneri ja ta wana ema ning abikaasat tugewa aplausiga.

Koos Laidoneriga saabuwad ka wabadussõja weteraanid kol. Parts, adm. Pitka j. t.

Peaminister ja riigiwanema k. t. K. Päts wôetakse wastu hümni helidega. K. Päts poodiumi ette jõudes surub tugewasti juubilari kätt.

Saali peaukse juurest kuni kõnetoolini on üles seatud skantide ja noorkotkaste spaleerid. Juubilar ja kõrged külalised sammuwad spaleeride keskelt läbi. Peaminister istub juubilari kõrwale. Laidoneri wasakul käel istub ta abikaasa ja wiimase kõrwal wana emake.

Aktuse awab linnapea A. Uesson. Ta ütleb: „Oleme rõõmsad, et wõime terwitada kindral Laidoneri (suur käteplaksutamine). Meie isiksuse wôitluse aegadega on kõige lähemalt seotud juubilari nimi. Täna pühitseme pidupäewa, mis pole tähtis mitte ainult juubilarile, waid ka kogu riigile. Oleme õnnelikud, et meil on poegi, kes seisnud nagu kaljud meres...“

Kohe kõne lõppedes Tallinna Meestelaulu Seltsi koor laseb wägewalt walla wiisi „Nii tugewad, kui kaljud suures meres, on mehed igas eluwôitluses...“

Ilus filmapilk. Koori laul rôdult kõlab wõimsalt ja hästi. Rahwas jagab koorile rohkelt kiitust.

Peokõne

ütleb end. ülemjuhataja staabiülem kindral J. Soots. Kõneleja märgib, et niihästi üksiku isiku kui ka rahwaste elu ei ole kunagi ühtlane. Kord arenewad sündmused rahulikus tempos, kord jooksewad sündmused sündmustega wõidu. Kui rahwa elus on murrang, siis on tähtis, et juhid näitaks õiget teed.

Iga rahwa ülem püüd on oma poliitiline iseseiswus. 1217. a. õnnetus madisepäewa lahingus lauges Sakalamaa juht. Eestlased aga tahtsid tõndida ikka weel püstipäi, olid kangekaelsed. Eesti rahwal on olnud õnne, et tal

murrangu ajal olid õiged juhid.

Iseseiswust ei saada kätte mitte ainult deklaratsioonide wäljakuulutamisega. Meie iseseiswus saadi seetõttu, et meil oli reaalne jõud — oli rahwus-diwiis.

Omalajal paljud kahtlesid, kas üldse on tarwis teha seda organiseerimistööd. Toob ette, et kindral Laidoner on öelnud siis kindlalt:

„Eesti rahwuswägesid on selleks tarwis, et kätte saada oma iseseisimust (saalis suur aplaus).“

Edasi kõneleja annab lähema ülewaate kindral Laidoneri elust ja tegewusest. Ülemjuhatajal on olnud suuri andeid organiseerijana; ta juutis isegi neid wiia sõtta enamlaste wastu, kes muidu olid meie riigile waenulikud.

ülemjuhataja wôitis enesele usaldusе Eesti rahwawäes

ja waenlane paisati ühisel jõul kaugele. Märgib, et rahulepingu sõlmimine, sec sündis tegelikult Narowa taga lahinguwäljadel.

Kõneleja toob ette, miks kindr. Laidoner peale sõda lahkus tegewast teenistusest. Tekkis konflikt Asutawa Koguga, kes ei tahtnud hinnata tehtud tööd.

Lõpuks märgib Soots juubilari kohta, et ta tegewus on olnud mitmesugune, kuid alati

wäga sirgejooneline

ja kaugel omakasust. Kõneleja usub, et kindral Laidoner on ka weendunud demokraat. On olnud aegu, kus Laidoner oleks wôinud wõimu haarata, kuid ta seda ei teinud.

Kõneleja soowib, et nüüd hinnataks end. ülemjuhatajat teisiti, õiglasemalt, kui Asutawa Kogu päewil. „Tänu sulle, kindral Laidoner, et Sa tulid wäikesesse Eestisse organiseerima wäge ja puhastama oma kodu waenlastest.“

Publik kinnitab oma poolehoidu end. ülemjuhatajale

tormilise aplausiga.

Edasi järgneb

peaminister K. Pätsi terwituskõne.

K. Päts kirjeldab wôrdlemisi tagasihoidlike sõnadega juubilari tööd. Märgib, et igaüks teotseb oma õnne tõukel. Ajaratas on meid paisanud wäga mitmesugustesse aegadesse. Oleme läbielanud kaks sõda, rahwaste unestisünde, riikide kokkuwarisemisi ja noorte riikide ajalukku astumisi. Toob ette meie riigi loomiseaegade raskusi. Sel ajal närwid olid kõigil wäga pingul. Kujutan seda aega, kus meil awalikud tegelased olid

nagu orawad punris,

kes ühtelugu ringi jooksid, teadmata, mis tuleb. Kokkupuudetel kindral Laidoneriga on jäänud tal temast alati mehine mulje. Kindral Laidoner suutis seda anda, mis Eesti rahwas temalt ootas. Ta oskas tuua mitte ainult wôitusid, waid wôis luua ka patriootilisi kodanikke.

Wahepeal, enne terwituste ütlemist, kaunawad solistid pr. Aaw-Loo ja hr. Taras ette kaks laulu. Meestelaulu Selts laulab „Mu armas isamaa“. Ettekanded wôetakse kiitusega wastu.

Terwitused.

Riigiwanema järel esimesena toob sünnipäewalapsele terwitusi riigikogu nimel esimees

K. Einbund.

Ta ütleb: 50 aastani ei ole wôimalik ikka weel wôtta kokku inimese elu bilanssi. Elu on 50 a. teguwõimsal mehel weel ees. Sellepärast juubilari elubilanssi ei tule wôtta weel kokku. Arwame kõik, et

Eesti rahwas ootab weel Laidoneri wôimete awaldumist.

Aga ka see, mis kindral Laidoner annud seni oma paljukannatanud rahwale, on sõjawäelises ja riigikaitse osas ületamatu. Wägede juht on ja jääb meie riikliku unestisünni loojaks. Kindral Laidoner wiimaste aastate tegewuses politiilise inimesena on jätnud meile kuju, mis meie olukordades päris haruldus. Püüdmiseks peawad olema eeskujud. Nende keskel esimesi on küll tänane juubilar (tormiline kiidunawaldus saalis). Lõpuks ütleb terwitaja: „Lubage ühes kindral Laidoneriga terwitada ka tema ema.

(Rahwas awaldab wanakesele lakkamatu aplausiga oma sooja poolehoidu ja suurt lugupidamist. Silmapilk on ilus. Wana emake tõuseb liigutatult ja tänab kummardusega.)

Kaitseminister kindr. Lill

terwitab kaitsewäe nimel. Õnnelik on see rahwas, kes oma erakordsetel ja rasketel aegadel leiab omale suuri juhte. Niisugune suur juht on olnud kindral Laidoner (suured kiidunawaldused).

Kindral Roska

toob juubilarile terwitusi kaitseliidu poolt. Kui kaitseliit on kaswanud suureks ja tugewaks, siis on see suurelt ka kindral Laidoneri teene. Kaitseliit soowib, et juubilaril weel kauaks-kauaks jatkuks sirgemeelset waimu ja tulist hinge.

Kaunis filmapilk kujuneb sellest, kui

keegi wäike tüdruk

terwitab Laidoneri. Tüdruk ütleb mõned terwitusesõnad ja ulatab kimbu lillesid. Rahwas elab kaasa wäikese terwitaja suure silmapilgu. Aplaus on tormiline. Terwitusi toob oma peawanemale noorkotkaste nimel ka üks noorkotkas.

Naiskodukaitse poolt pr. Raamot toob walgeid sireleid.

Ohwitseride keskkogu poolt terwitab

kindral Jonson.

Ta palub ühtlasi juubilari wastu wôtta raamatut ohw. keskkogult, mis pühendatud kaasaegseilt 50-a. sünnipäewa puhul.

Kindral Tõnisson

ütleb terwituse kõigi wabaduseristi wendade nimel.

Seejärel ütlewad terwitusi Tallinna, Tartu Pärnu ja Narwa linnade esindajad, andes üle mälestusalbumeid ja aunadresse.

Korp! Sakala (kuhu kuulub ka Laidoner) nimel terwitab Tartust

O. Rütli.

Ta märgib:

Täna kõneleb sinust terwe kodumaa. Sina oled näidanud, et kui otsustatakse midagi, peab ka tehtama. See on suur mees, kes teeb midagi.

Sa oled juhatanud noori tõeotsimisel. Tõde on enam kui kõik muu.

Adm. Pitka

ilmumine kõnetooli wôetakse wastu tugewa käteplaksutamisega.

Terwitab juubilari ühistegewuse esindajana.

Pr. L Einbund toob juubilarile sületäie walgeid lilli ja hulga sooje terwitusi E. Naisliidult. Maanaiste Keskseltsi esindaja ütleb kindrali emale: Soowime, et meil paljuoleks sarnaseid maanaisi, kes suudaks kaswatada sarnaseid poegi.

Terwitusi ütlewad weel A. Anderkopp Spordi Keskliidu, W. Roberg üEMi, J. Puhk Kaub.-Tööstusk., R. Kannu skantide poolt jne.

(Järg 11. lk.)

Ühe suure armastuse kannatused.

Vene vürstinna okkaline elutee.

Keisri sugulane sõdurina lahingus.

Üleval ruudus: vürstinna Gagarin väikese plikana; all ovaalis: vürstinna sõdurina, ja keskel sõõris — vürstinna riietub sõdurimundrisse, et järgneda oma armastatule.

Vürstinna **Valentina Gagarin** oli vürstinna mitte abielu tõttu, vaid juba sünnilt. Ta sündis vana ja kuulsa vene aadliku-perekonna tütrena ja ta

vanemad olid sugulased koguni endise vene tsaari perekonnaga.

Kummaline on selle kauni naise elukäik Vürstinna Valentina kandis rinnal Georgi risti,

mille sai vahvuse eest sõdides kommunistide vastu lihtsõdurina.

Lahingus sai vürstinna raskesti haavata Olgu siinkohal veel mainitud, et vürstinna teenis valges armees mehena. Ja keegi peale tema armsama ei teadnud seda.

Kuid kummalisem kõigest muust oli selle naise suur, saatuslik ja kõike võitev armastus. Sündides rikka aristokraatide-perekonna ja tsaari sugulase tütrena, võis arvata, et teda ootas ilus ja muretu elu.

Kuid saatus oli otsustanud teisiti.

Vürstinna sündimine leidis aset väga kummalistes oludes. Võibolla, oli see tähiseks, et lapsukese terve elu pidi kujunema tormiliseks ja kannatusrikkaks.

Vürstinna vanemad olid keiserlikul jahil sõitnud Tahiiti saarele. Seal elasid nad pehmes kliimas ja paradiislikus looduses mitu kuud. Siis andis vürst käsu tagasisõitmiseks, sest tema abikaasa pidi varsti sünnitama. Jahtlaev oli jõudnud parajasti Peterburgi sadama lähedusse, kui pääses valla kohutav torm, mis ähvardas laeva igal hetkel purustada. Kuid

keiserlik jahtlaev oli tugev ja pidas tormile vastu.

Selles kohutavas tormis, lainete möllus metsikult hüpleval laeval sündis maailma Valentina Gagarin.

Välgu sähvatused oli esimene valgus, mis ta nägi.

Tormi vingumine, kõue kärgatused ja lainte kahin sulasid kokku aga põrgulikuks muusikaks.

Vanemad rõõmustasid väga oma tütrekese üle. Temast pidi kord saama üks vene hiilgava keisrikoja suursuguseid daame.

Väikest Valjat ümbritseti kõigi mõeldavate õrnuste ja küllusega. Teenrid pidid tema poole pöörduma „Teie kõrgusega" juba siis,

kui lapsuke ei osanud veel kõnelda ühtki sõnakest.

Ta oli ju vürstinna. Sirgunud plikakeseks, õpetati temale, kuidas alamaid inimesi karmilt käsutada ja põlata. Õpetati ka seda, et tema ja teised aadlikud olid väärtuslikud inimesed, muud kõik aga — rämps, kes ei väärinud ühtki väikese Valja pilku ega lahket sõna.

Kuid väike Valja oli isemeelne laps, kes ei hoolinud kitsendustest. Ta igatses endale omaealisi mänguseltsilisi. Nii juhtuski, et

pisike tüdrukuke sõlmis tutvuse naabruses elutseva poisiga,

kelle nimi oli Jurji Kaledin. Jurji vanemad olid väga rikkad ja neil oli suur maja Valja vanemate palee naabruses. Selle poisiga sõlmis Valja sõpruse, kuigi ta polnud aadliseisusest.

Jurji oli ilus poiss ja mõlemad noored mängisid meelsasti üheskoos. Nii kestis see mitu aastat. Valja oli juba 16-aastane neiu,

kui tema vanaema sai sellest sõprusest

teada. Kuid siis oli juba hilja neid lahutada. Valentina armastas Jurjit kõigest hingest, kuigi see oli vaid lihtsast kodanikuseisusest pärit. Valentina vanaema vihastas koledasti ja saatis neiu Itaaliasse, et ta seal unustaks madalast seisusest poisi ja seltsiks omasugustega. Kuid armastuse leek neiu südames ei kustunud enam kunagi. Ta kirjutas Itaaliast oma armastatud poisile kuumi kirju, kuid ei saanud neile vastust, sest neiu kirjad ei ulatanud noormeheni. Tsaar oli saatnud ühe oma adjutandi Jurji vanemate juure ja nõudnud, et

noormees ei tohi saada ühtki neiu kirja kätte.

Noormees mõistis ka ise, et sellel armastusel polnud mõtet, sest tal oli sama vähe lootust vürstinna käe palumiseks kui mõnel hiina kulil. Sellepärast ei püüdnudki ta neiuga uuesti ühendusse astuda.

Siis pääses Venemaal lahti revolutsioon. Valentina vangistati enamlaste poolt ühes paljude teiste aristokraatidega. Kaua aega vaevles ta õudses keldris. Igal öösel nägi ta,

kuidas mitukümmend ta kaaskannatajat viidi ära.

Need ei tulnud enam kunagi tagasi... Jõudis kätte öö, mil ka Valentina hüüti välja ja viidi rongile, et saata mahalaskmisele.

Kuid saatus ei tahtnud veel neiu surma. Ta polnud veel tühjendanud temale määratud kannatustekarikat. Tribunaali kantseleis olid tema dokumendid kuidagi vahetatud ära kellegi teise paberitega ja nii juhtus, et Valentina sai vabaks ja

tema asemel lasti maha keegi teine naine,

keda peeti Valentina Gagarinaks.

Nüüd hakkas Valentina otsima Jurji Kaledini. Lõppude lõpuks õnnestus tal teada saada, et Kaledin sõdib Siberis valgete armees enamlaste vastu. Valentinale oli nagu imekombel jäänud kaks kalliskivi,

millede väärtus oli peaaegu miljon rubla.

Need müüs ta ära, et saada reisiraha — Siberisse sõitmiseks. Neiu sai oma kalliskivide eest küll muinasjutulise summa raha, kuid selle väärtus oli võrdne paari saabaste hinnale. Neiu sai selle rahaga osta pileti vaid mõne jaamavahe sõitmiseks. Sellest hoolimata asus ta Siberi reisule. Käies jala ja sõites piletita reisijana, jõudis ta lõpuks valgete vägede juure.

Pikka otsimise järele leidis ta ka Jurji kätte.

Noormees oli tõusnud koloneliks ja rügemendi-ülemaks. Ta armastas ikka veel oma Valjat. Mõlemad noored inimesed olid nüüd nii õnnelikud.

Sellel õnnel polnud aga pikka iga, sest Kaledini rügement pidi minema lahingusse. Küll palus Valentina,

et Kaledin võtaks ta kaasa.

Kolonel keeldus. Valentina oli aga naine, kes ei kartnud takistusi. Ta oli otsustanud, et jääb — maksku mis maksab — armastatud mehe juure.

Ta muretses endale sõduri mundri, lõikas maha oma ilusad juuksed ja läks peakorterisse. Kolonel Kaledin oli oma rügemendiga läinud juba liinile. Valetina esines peakorteris kui Kaledini vend ja

pakkus end venna rügementi teenima.

Ta saadetigi rügemendile järele.

Kolonel Kaledini hämmastus oli kirjeldamatu, kui ta pruut ilmus ta juure sõduriks riietatuna. Polnud midagi parata — kolonel pidi jätma ta enese juure.

Nurisemata kannatas noor neiu kõik sõdurielu raskused

ja teiste sõdurite pilked, kes teda hüüdsid „mammapojaks". Kuid keegi ei teadnud aimatagi, et see mammapoeg oli ilus neiu. Sõdurid arvasid, et poiss on veel õige noor, ja sellepärast ongi ta nägu nii naiselik.

Vene keisri sugulane ja vürstinna pidi tegema käskjala tööd.

Teda saadeti tooretele allohvitseridele tooma suitsu ja ta pidi küürima kasarmupõrandaid.

Siis algasid liinil suured lahingud. Kolonel Kaledin tahtis küll oma pruuti surmaohust eemal hoida, kuid ei saanud, sest Valentina tahtis tema juure jääda ja teda kaitsta.

Mitmest ja mitmest lahingust võttis see vahva neiu osa

ja istus hobuse seljas sama kindlalt kui iga teinegi ratsaväelane.

Ühel ööl tungis vaenlane ootamatult sellele kompaniile peale, kus oli Valentina. Kompanii läks kartmatult punastele vastu,

kuid satus nende kuulipildujate tule alla,

mis suurema osa meestest maha niitis. Ellujäänud ja haavatud põgenesid lähedale metsa, kus Valentina komando enda kätte võttis, sest kõik ohvitserid olid langenud. Julge neiu andis haavatutele abi nagu oskas. Paljudel meestel olid käed või jalad kuulipildujate tulest purustatud.

Valentina lõikas purustatud liikmed otsast ära

ja võttis haavatutel kuulid kehast välja. Selleks tarvitas ta oma taskunuga. Neli päeva kaitses väike salk end metsas. Siis tungis Valentina oma meestega vaenlasele kallale ja lõi selle käsitsivõitluses taganema. Valentina ise sai raskesti haavata, kuid varjas seda, sest haava ravitsemine oleks paljastanud tema soo.

Ta oleks vist küll surnud, kui mitte õigel ajal poleks tulnud kolonel Kaledin ja viinud ta haiglasse. Seal selgus muidugi, et Valentina oli naine. Noore neiu kangelastegu hindas aga ülemus Georgi risti annetamisega.

Valentina tervenes pikkamisi.

Mõlemad armastajad otsustasid nüüd abielluda.

Nii teostuski see, mida neiu vanemad kõigi abinõudega olid püüdnud takistada — vürstinna sai mitteaadliku naiseks.

Kuid õnn ei kestnud kaua. Kolonel Kaledin langes lahingus ja varsti varises kokku ka valgekaartlaste armee. Valentina langes punaste kätte,

kes teda pidasid salakuulajaks ja koledal kombel piinasid.

Tal õnnestus siiski kuidagi välismaale põgeneda.

Praegu elab vürstinna vaikselt Ameerikas ja kirjutab enese ja oma mehe elulugu.

Ilmus pildi- ja joonisterikas kodumajanduse ja kodukultuuri ajakiri „Kaunis Kodu"

Nr. 1 sisu: Saateks. Toimetus. — Kasvatuslisi küsimusi. O. J. Kiesel. — Meie igapäevasest toidust. Dr. H. Pert — Mõningaid võimalusi magamisasemete paigutamiseks. E. Welber. — Vaibad eluruumis. L. Ormesson. — Esimene abi õnnetute juhtumiste puhul. Dr. med. J. Wilms. — Jalanõude valikust L. Ormesson. Mida kõneleb möödunud aasta kanapidamine. L. Kuusental. — Perenaine köögis: Kastete valmistamisest. Kuidas valmistada head saia. Toiduretsepte. E. Neidorf — Kodukäsitöö: Moeülevaade. A. Tender-Kukk. — Aluskleidi õmblemine L. Ormesson — Hommikjakk. L. Ormesson — Kuidas valmistada lagunenud trikoopükstest uusi. — Fileevõrgu kudumine ja põimimine. Lina filee vahepitsiga. Lina fileemotiivi ja pitsiga J. Ormesson. — Villane vooditekk. Kinda kirju. Mehe palituriie. L. Kolk. — Sohvapadi sidelõngadega. Helmi Naaris — Moodne linnas. L. O. — Pesu pilukaunistusega. — Kohvilaualina. — Lina ja aknaeesriided — jne. **Kaasas mustrileht.**

Üksiknumbrid müügil ajalehe müügikohtades ja raudteejaamades, hind 20 senti.

„Kaunis Kodu" tellimisehind 1 kroon aastas.

Tellida saab kõigist postiasutustest kui ka otse talitusest, **Tallinn, Lai tän. 41**, saates 1 krooni eest postmarke.

Pressiball hiilgas tualettidega.

Monotoonsuse hädaoht. - Kes kandsid ilusamaid kleite?

Pressiball on alati pakkunud tualettide alal hooaja silmapaistvamaid saavutusi. Tänavuaastane ball osutas mõningaid vigu tualettide valimisel, mis teataval määral tingitud liialdustele ahvatlevast maksvast moejoonest. Nii võisime näha palju maitsekaid kleite, mis kahjuks osutusid siiski värvilt ja fassongilt liig üksluisteks. Väga paljud kasutasid ühte ja sama materjali garnituurina, sellest hoolimata, kas see oli sobiv fassongi ja kleidi materjali juure. Selline fantaasiapuudus on kahjuks tavaline nähe meie ballisaalides. Nii moodustavad tüllrüüshid õlgadel ja dekolteel kahtlemata ilusa lisanduse, kuid kordudes liiga sagedalt, muudavad nad üldpildi igavaks ja monotoonseks. Kui omal ajal kalduti liialdusteni lühikeste kleitide kandmigel, tehakse seda praegu seljalõigetega. Selga paljastatakse liialdaselt, hoolimata sellest, kas daamil leidub üldse eeldusi selliseks paljastamiseks selja ilu mõttes.

Värvidest kõneledes võib mainida, et paljud kasutavad punast ja valget, teadmata seda, et punane ja valge värv nõuavad eriti head kuju. Sealjuures on sinine värv, mis praegu õrnast taevasinisest kuni õhtutaevasiniseni välismail on suur mood, jäetud täiesti kõrvale, kuigi sinine annab enam nõuansse ja sobib ka meie daamidele, enamasti blondile tüübile, rohkem kui eelpoolnimetatud, eelistatud värvid.

Allpool toome mõned tualetid, mis positiivselt erinesid üldpildist.

*

Kaunimaks tualetiks tuleb pidada pr Lellep'i kuldlõngadega läbikoetud mustast velourist kleiti, poolpikkade varukatega ja ovaalsete „akendega" õlgadel, mida ümbritsesid paksud kuld- ja hõbenöörid. Vööks samuti kaks jämedat metallnööri. Kitsas, kehaümbritsev ülaosa laienes allpool põlvi rikkalikuks kloshiks.

Pr. Paul Freiberg — terassinises ja vanahõbeda mustrilises lamee kleidis — dekoratiivne tualett ja kuju. Kitsalt keha ümbritsev, alt kergelt laienev. Seljal taljekohal algava lehvi otsad ulatusid kleidi palistuseni. Pikad kitsad käised jätsid õlgadele aknad, mida ümbritsesid volangid.

Prl. Reisberg — kitsalt kaelast kuni jalgadeni kehale liibuvas õhtutaevasinises velour transparent kleidis. Pikkade käistega ja kolmenurgeliste „akendega" õlgadel, mis õlgade laienduseks, kontrastselt kitsale üldkujule, moodustasid hõbelameega vooderdatud teravnurgad. Pikantse „akenväljalõikega" seljal. Blond juustes kandis prl. Reisberg kahte velourist ja lamees õit.

Teatavasti triumfeerib välismaal õhtukleidi materjalina taft ja muaree. Ka meil oli neid materjale näha. Lapseliku armsusega pr. min. Müller kandis mustast taftist eest neljakandilise väljalõikega ja huvitavate lehekujulistest volangidest tiibkäistega kleiti. Selja-väljalõiget asendas piklik „aken". Kitsa, põlvedeni ulatuva ülaosa külge oli rüüshiga kinnitatud rikkalik alumine kelluk-osa.

Sharmantne pr. K. Freiberg oli huvitavas kleidis, sügava õlgupaljastava väljalõikega, mida kandsid seljalristlevad paelad, moodustades allpool õlgasid praegu väga moodsad tihedasti hõbepärlitega väljaõmmeldud „pagunid". Allpool puusi algav rikkaliku kloshi alumise osa moodustasid kitsad volangid.

Prl. Juse habrast kuju ümbritses hall muaree kleit. Kitsale fassongile andis liigutuste vabaduse paremajala põlve kohalt algav kitsas pliseeritud osa. Sihvakust kriipsutas alla veelgi õlgupaljastav dekoltee, mille moodustas kitsas kleidi materjalist pliseeritud riba.

Õrnast rohelisest tüllist peaaegu stiilipuhast empire kleiti kandis pr. Jõets. Paljastatud õlgu „katsid" hõbeõitest palmikud. Hõbelameest vööst algavat rikkalikult laia ja õhulist keidi alumist osa kaunistasid rüüsh-volangid.

Õrna ja nooruslikku tupsudega ülekülvatud roosast tüllist kleiti kandis prl. Laanekorb. Tagasihoidliku väljalõikega, väikeste puhvkäistega stiilikat tualetti täiendas värvilt kontrastne sinine vöö ja suur lehv. Juba taljelt algavat laiendatud alumist osa palistasid kaks tüllist rüüshi.

Pr. Küttim oli haruldaselt ilusas safiirsinises tüllkleidis, õlgu paljastavat dekolteed ümbritsesid tüllist rüüshid ja hõbedased lehekesed. Allpool pluusi algav kleidi alumine osa koosnes kitsastest tüll rüüshidest. Kitsast ülemist osa läbistas hõbelameest vöö, maani ulatavate otsadega. Kleidi stiile vägagi sobivalt kandis pr. Küttim nüüd jällegi moodsat diadeemi.

Pr. Kolobkova-Rabisson esines safiirsinisest crepe de chinist kaunilõikelises kleidis, allpool õlgasid asetatud laiade klosh varukatega. Kleidi kaunidust tõstsid üle õla ja kuuele tõusvas joones asetatud hõbelameest ja roosast siidist õied. Allpool õitepalmikut algav kleidi alumine laiendatud osa lõppes väikese shlepiga.

Rohkearvulistest valgetest kleitidest võiks nimetada prl. Tomsoni valget crepe-satin kleiti mustade tikitud lilledega, õlgadele asetatud suurte mustade sametist õitega. Ülakeha kitsalt ümbritsev kleit lõppes allpool põlvi kergelt laienedes väikese shlepiga. Sinna juure must jaanalinnu sulgedest lehvik.

Mainida võib pr. Agnzeff'i kaunilõikelist valget crepe-satin kleiti, kolmest riideribast kujundatud tiibkäistega. Tagasihoidliku valge tualeti ja pr. Agnzeff'i sügavmustade juukste juure sobiv suurepärase kontrastina herepunane velour keep, mis varjas sügavat dekolteed.

Õrnaks ja kergeks muutusid pr. Meritsa crepe georgette kleidi kõrged õlgadele asetatud organdy rüüshid, mis lõppesid seljataga taljeni ulatuval teravalõikega dekolteel.

Weetlew Claudette Colbert oma uuemas filmis.

Moekuningate troonid kõigwad.

Prantsusmaal puudus willasest riidest.

Seni ei olenenud Pariisi moeärid kellestki, waid olid nagu isewalitsejad, kes dikteerisid oma tahte üle maailma naistele. Nüüd on tulnud ka neile rasked ajad.

Igal aastal Pariisis demonstreeritakse eelseiswa aasta moode. Selleks ajaks saabuwad kohale Ameerika, Inglise, Itaalia, Hollandi, Hispaania, Saksa ja teiste maade moeärideesindajad.

Kõik ettewalmistuse tööd tehti selleks, et tunnistada willast riiet käesoleval aastal moodsaimaks. Willa töötlemine pidi katwatsuste järele wäga mitmekesiselt sündima. Inglise ja Prantsuse tollisõda lükkas ümber kõik kalkulatsioonid, sest et pole enam wõimalik willa massiliselt Prantsusmaale wedada.

Sellepärast ei saa nüüd Prantsuse moeärid teha muud kui näidata ainult mudeleid. Waremail aastail wõis aga iga moenäituse külastaja nii palju walmisriideid kaasa wiia, kui palju aga süda seda soowib.

Willase riide puudumise tõttu ei saa praegu Prantsuse moeärid wõtta wastu tellimisi. Pariisi moodide kuningad kardawad, et nad kaotawad omad turud üle maailma.

Maahääleks on „Maaleht".

Viimane vilja:

nisu, rukiste, kaerte, otrade

vastuvõtmine enne käesoleva aasta lõikust kestab edasi järgm. jaamades:

Kaarepera	14. ja 15. veebr.
Vägeva	16. ja 17. veebr.
Rake	19. ja 20. veebr.
Jõgeva	22. ja 23. veebr.
Tabivere	26. ja 27. veebr.
Nõo	28. veebr. ja 1. märtsil
Elva	2. ja 3. märtsil
Sõmerpalu	5. ja 6. „
Lepasaare	7. ja 8. „
Kiitsi	9. ja 10. „
Rakvere	12. ja 13. „

A.-S. Rotermann'i tehased

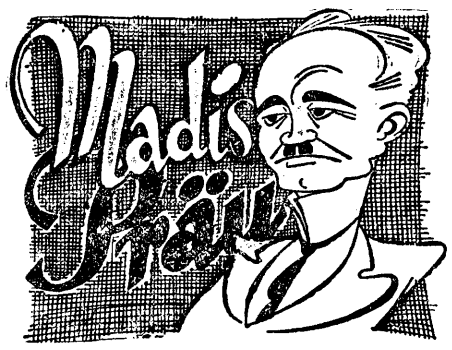

ajab tarka juttu.

Wana Kaarel Parts astus nüüd wabside seast wälja ja pani selle sammuga mindki natuke riskeerima. Mõtlesin ports aega, et mis mina, Madis Präu, tulundus- ja nõnda edasi tegelane siin „Uuendusliidus" ikkagi tilgun. Näe, tuntud direktor Kornel astus „Uuendusliidust" kohe wälja kui ära nägi, et pole selle liikuga midagi tetta. Wolikogusse ei saa, nõuniku kohta linnawalitsuses ka ei pakuta, millist ametit direktori koha kõrwal päris käre oleks pidada. Aga wolikogusse ei saa — partsti wälja, nii nagu Parts wabside seast.

Ja mina arwan, et härra Kornel nüüd wist hakkab wabside poole üle minema, sest Jaan Tõnissonile, kes temast mitu korda suure mehe tegi, on temale oma tagumise fassaadi keeranud. Aga mõtlema paneb nüüd see, et kas ikka wõtawad nad Korneli oma hulka wastu. Eks ta ole oma eluajal juba palju waewa näinud ja igalpool konwerentsidel käinud, nüüd aga paras aega ka puhata. Ja näe, eks need Eta sõnumid ehk telegrammid ole ka nõnda wärsked, et „Europa-Ostis" ainult üks päew ongi enne sees, rohkem mitte sekunditki.

Niiwiisi ma saingi selle tembuga hakkama, et astusin kah „Uuendusliidust" wälja, mida siinkohal ametlikult teatan ja edaspidi palun mind mitte enam selle nimega sõimata. Olen nüüd parteitu ja hakkan hiiglama hooga ajama üldrahwuslikku politikat. Minu esimene samm on niisugune, et annan selle kohta interwjuu, et mul on kawa. Järgmine interwjuu on kaks nädalat hiljem. Selle kohta, missugused kawad on mul oma kawa elluwiimiseks.

Ning eks wõi ka rääkida kolmandal interwjuul, milliste hiilgawate kawadeni olen jõudnud oma kawatsetud kawatsuste kawakindlal kawatsuste korraldamisel. Sedap' siis ma kawatsen, täitsa sedamoodi, nagu ministridki. Sest eks kawa ole ju peaasi. Ja eks ole ju palju kawasid ellu kah wiidud. Näituseks: minister kawatses wälismaale sõita — sõitiski; walitsus kawatses koosoleku pidada neljapäewal jne. — pidaski. Ja öeldagu weel, et kawatsused pole elluwiidawad. Mina kui üldrahwalik politiker ütlen, et kõik on aluseta laim ja lubamata tõde, mida nende kawade kohta lõrisetakse.

Ühe asja kohta tahan ma aga kurjasti sõna wõtta — see on rahwajuhtide rahwalähedus. Eks maarahwas ole ses suhtes mõnigi paremas seisukorras kui linnarahwas. Maamehe juure tuleb ikka kohe tema wüürer ja nad istuwad maha juttu ajama. Pancwad piibub ette tolmama ja räägiwad mõistlikult läbi. Et kuda rukkimonopoliga ja wõipreemiatega asi on.

Aga kust linnamees sihukest toredat luksust saab? Tema näeb oma juhti ainult siis, kui selle pilt ajalehes ilmub. Nojah, walimistel mõni läheb ka kõnepuldile ja wuristab oma kõne ikka maha kah. Aga kui kõne läbi, ega ta siis enam kedagi tunne. Tõmbab ülemkelneri näo pähe ja läheb oma teed. Walija näe, tahaks mõnikord niisuguste sakstega ka silm silma wastu täitsa wuntsi moodi juttu ajada, et teada saada, mis mees see wüürer ka muidu on. Aga ega nad tee lihtinimesest wäljagi. Ega mina, Madis Präu, oma pärast räägi, ma olen ju tulundus- ja nõnda edasi tegelane. Ikka kõik rahwa pärast, ma ju ise mõnda meest ikka tunnen ja nendega sõkutan, ega ma muidu poleks nõnda kõrgele tõusta. Seda ütlen aga siiski täitsa mehe moodi wälja, et rahwajuhid pelgawad rahwast ja nendega kõnelda ei taha. Ja kui siis mõni nende kõne ajal wahele hakkab hüüdma jutuajamise ja humoori mõttes, siis lastakse see julge mees wõi naine weel saalist politseiga wälja wiia. Waat' sedawiisi. Natuke õiguste annan juhtidele siiski ka. Waata lihtinimene, see mõnikord töölt tulles higine ja higi lõhnab. Kuidas sa's räägidki niisugusega, kui omal odekolonni westi peal ja kreem nina otsas.

Eks ma oma jutuga nüüd natuke kaugele ikka läksin küll. Ega ma pole sihilikult kedagi haawata tahtnud. Mõnikord kui õhtuti hakkan pookstaawe maalima, siis kargab hing täis ja ei saa arugi kui juba lugu walmis. Kirjutaks aga mõni noodid juurde, päris ooper kohe. Kahju ka tehtud tööst, ei raatsi kuidagi häwitada, saadan „Uudislehe" poistele lehte sorkamiseks. Ja kui keegi ennast haawatud tunneb olewat, siis palun tõesti wabandust. Ega ma seda enam niipea tee.

üldrahwusliku terwitusega
Madis Präu,
tulundus- ja nõnda edasi tegelane.

P. S. Korra ma seadsin omalt poolt ka weel paar presidendi kandidaati lisaks. Aga nüüd ma loobun neist ära. Mulle räägiti, et nood olla mõlemad kõmisewate peadega mehed. Mine tea!

Seesama.

Kas kanda naised tohivad meeste riietust.

Meie ringküsimus moodsa probleemi kohta.

Mida kõnelevad mehed?

Edewuse tipp.

Pealinna tuntuim naisrätsep wastas meie küsimusele lühidalt järgmist:

— Pean ütlema, et

farnase tembuga wõib saada hakkama ainult kergemeelne naine.

Ei usu, et üksi tõsisem naisterahwas endale hakkaks ajama selga rõiwaid, mis määratud meeste jaoks. Aastasadade jooksul kujunenud riietused naiste ja meeste jaoks pole mitte selleks, et mõni edew naine siin hakkaks mängima rewolutsionääri. Ja kui seda mõni teeb,

siis tundub see edewuse ja naiselikn erinedatahtmise maitsetu tipnna.

— Kas meie daamidest keegi pole teilt weel endale frakki tellinud?

— Weel mitte! Onneks! Aga kui keegi peaks edaspidi sellise soowiga tulema, siis juhatan ta kohe mõne teise rätsepa juure...

See on meessoo profaneerimine!

Tantsuõpetaja, kes muide tuntud suure liberaalina, seletas küsijale:

— **Kui näen (tänu jumalale, seni waid filmides!) frakistatud naist,**

tõmbub käsi rusikasse ja tahaks öelda midagi õige kõbedat.

Miks? No, kulla maadamid, kas te siis ei tea, et juba wanasõnagi ütleb, et „narri meest, aga mitte tema mütsi!"? Kui te nüüd tõmbate omale jalga pikad püksid ja pinsaku selga, kas ei tundu te siis ise endalegi profaanina, kes profaneerib kogu meessugu? Wõi arwate, et teile meeldiks,

kui mehed hakkaks ringi hulkuma dekolteeritud kleitides?

Seepärast minu tõsine soowitus kõigile meie naistele: ärge te mõelge gi end meherõiwaisse poetada! Wastasel korral läheb sõjaks — milline wõimalus juba makswa kaitseseisukorra tõttu polegi nii ebatõenäoline...

Hea külg: naine muutub esteetilisemaks.

Hingeteadlane, tuntud pealinna arst, wastas:

— Endastki mõista on see

ebanormaalne nähe.

Kuid mis on meie kultuuri juures normaalne? Kus lõpeb normaalne ja algab ebanormaalne? Kultuurnaine on moodne produkt, imbunud läbi naise põhiomadustest: edewusest ja tahtmisest meeldida. Seepärast mõistamegi tema uusimat harrastust teatawa andestamisega.

Missugune on naine, kes endale tõmbab selga meheriietuse? Minu arwates see, kes tahab teistest wõimalikult rohkem erineda ja meestele silma paista. Kes tahab meestele silma paista? Mida erootilisem, intensiiwsema seksuaaleluga naine, seda rohkem ta püüab äratada meeste tähelepanu. Siit järeldus:

naine meherõiwastuses on erootiline!

Aga, eks tundu naine, pealegi kui ta juhtub olema wolüümikas, awarustega õhtutualetis sagedasti (kuni 50 protsendini!) ebaesteetse olewusena?

Kui ta aga paneb selga fraki, seega oma „wõlud" katab, tundub ta märksa esteetilisemana.

Ja kas pole see woorus? Nii et, ega meil, meestel, polegi erilist põhjust kurjustamiseks!

Renate mehepükstes.

Naised wiimasel ajal ikka rohkem ja rohkem awaldawad püüdeid — wõimalikult rohkem sarnaneda meestega. Rääkimata ühesõiguslusе üritanistest, nad ka wälimuselt sagedasti tahawad „muutuda meesteks", kandes selle saawutamiseks meherõiwaid.

Tee selles suunas awas kuulus kinotäht Marlene Dietrich, kes Ameerikast Euroopasse saabudes kandis ehtsat meheülikonda ja endast kogu Wahemere-äärse, alates Nizza ja Cannes'iga, kõnelema pani. Warsti kandis meherõiwaid juba iga ekstrawagantne naine ning kõnelemata Euroopa suurlinnadest on too suunmood nüüdseks laiunud isegi meile, Eestisse. Pole haruldaseks, kohata pealinnas „mees-naist", daami, kes kannab mehepükse ja pintsakut.

Praegu demonstreeritakse „Gloria-Palace'is" filmi „Viktor ja Viktooria", milles tuntud Saksa filmitäht Renate Müller käib Marlene jälgedes. Ja ega's salata saa: toda galantset, frakis daami on päris mõnus waadata.

Kuna naiste rõiwastuserewolutsioon kõnesolewa filmiga uuesti päewakorrale kerkinud, korraldasime daamide ja härrade seas küürringküsimuse selle üle, kuidas nad suhtuwad naiste wiimasesse moehaigusesse: kanda püksе ja pintsakut.

Lasku käia.

Riigiametnik, kelle tugewamaks küljeks eriline tähelepanuwõime, ütles:

— Minu hinnang sarnastele naistele: 4, ehk teiste sõnadega — wahwad!

Minu isiklik seisukoht: lasku aga käia! Ega see nendelt tükki küljest ei wõta!

Ja lõpuks:

ega meherõiwad naise seljas karju.

Usutawam aga on, et naised, kes neid kannawad, ise warsti kisa teewad ja sellele mõttetusele selja pöörawad.

Nagu kell ilma osutita!

Üliõpilane, korporant wastas lühidalt:

— **Naine meherõiwastes on nagu kell ilma osutita.**

Kaugelt waadates on nagu mees, lähedalt samuti, aga hiljem selgub, et pole siiski...

Oleks mõistlikum see jätta. Paljud naised jääksid pettumata!

Looduslik trükiwiga!

Wanem kaitseväelane jutustas meile:

— Kui näen naist meheriides, siis mõtlen nii:

on see naine wõi mees, wõi koguni looduslik trükiwiga?

Esiteks — naine ei tohi end kunagi nii katta, kui teeb seda mees. Naine peab ahwatlema — selleks ongi ta riietus aegade jooksul kujunenud tükiliseks: awastusega siin-seal. Teiseks — naine oma keha wormidelt ei sobi meherõiwadesse!

Kui aga küsimusele läheneda teiselt seisukohalt ja nimelt sellelt, kas see naistele ei tuleks keelata, siis arwan, et selleks pole põhjust. Sest

naine on kord juba sääranc, et ta selle, mida talle lubatakse, warsti jätab...

Ja naised ise?

Meherõiwastus naise juures — moraali tõusu tunnus!

Naisliidu tegelasi ja õigusteadlane, kes tuntud weendunud naisõiguslasena, wastas:

— Meeldib wõi mitte, see on maitse küsimus. Minule isiklikult mitte. Aga ma pean kohe ütlema, et kohtumõistja ossa selles suhtes end küll kellelgi ei sobiks asetada. Sest naiste uusimale moekarjatusele — rõiwastada end mehelikult — tuleb wadata kui tundemärgile, mis

kõneleb naiste moraali tõusust.

Tänapäewa naine on jõudnud arusaamisele, et

tema moodne riietus on liig napp,

peaaegu wiigileht. Et end katta meeste pilkude eest, selleks mõned nendest ongi endale selga tõmmanud meheriided.

Pean Marlene Dietrichi, Renate Müllerit ja teisi taolisi ühedeks kõige moraalsemateks naisteks.

Meherõiwadega abielurikkumiste wastu!

Nooremaid prouasid, kel siiski näib olewat juba mõrudaid abielunaise kogemusi, ütleb:

— Tunnistan, et mulle isiklikult see ei meeldi. Aga pean siiski ütlema, et meherõiwastus naise juures omab suure positiiwse külje. Mulle tundub, et

abielurikkumise wastu pole teist paremat rohtu kui seda on naiste wäline mehestumine.

On kindel, et kaetud, dekolteeta ja muude awarusteta naine meest esimesest pilgust wähemalt ei tõmba. Kujutlege nüüd, et paljud, kuni 50 protsendi abielurikkumistest, on saanud alguse juhuslikest ballitutwustest. Seega on hüwe selge: abielurikkumised wähenewad!

Kõikide abielunaiste soowiks peaks seega olema, et naised wõimalikult ruttu ja rohkearwuliselt astuksid Dietrichi ja Mülleri jälgedesse!

Siis oleks kindlasti mõnelgi naisel oma küljelunst hea meel ja rahu sadades perekondades, kus seni armukadedusestseenid olnud igapäewasteks näheteks.

Suurilma asi, mis ei haara massi!

Masinapreili ühest riigiasutusest wastas:

— Ah, see suurilma ja sellesse kuuluwate naiste asi, mis mina sellest tean. On kindel, et see laiemaid hulki kaasatõmmata ei suuda.

Wõi soowite siiski teada, mida mina isiklikult sellest arwan?

Olgu siis:

frakk daamile sobib wäga!

Arwan, et kui meil ei oldaks nii konserwatiiwsed,

oleksin mina esimene, kes endale tõmbaks selga meherõiwad.

Miks? Aga mitte edewusest, jumala pärast, ei! Meherõiwad on praktilisemad kui naiste omad. Ja kindlasti ka odawamad.

Eesti naised peaksid lööma kaasa!

Haritud, iseseisew naine, kes wägagi kainelt kaalutseja, ütles: on liialdatud. Kuigi naine meheriietes meile praegu weel tundub edwistajana, pean ometi awameelselt möönma, et

rewolutsioon naisteriietuses on möödapääsematu.

Praegune riietus on liig keeruline ning kallis. Tuleb püüda lihtsuse ja odawuse poole.

Muidugi ei taha ma wäita, et naise uueks riietuswormiks peab tingimata eeskujusid otsima meesrõiwastuse juurest. Aga pioneerid, kes teinud alguse rõiwastus-rewolutsiooniga, on siiski wäärt, et neid tänada, mitte aga mõnitada.

Eesti naised peaksid siin kaasa lööma ja leidma teid, missugusel määral ja kuidas tuleks teostada reforme naiste riietuses. Ei oleks halb, kui küsimust käsitataks rohkem ka ajakirjanduse weergudel.

Mees majaga maadlemas.

Juhtub maailmas mõnikord ikka ilusaid asju, nagu see hiljuti leidis aset Lissabonis. Ühel hommikul ilmus ühe suure maja ette tuntud teadusemees füüsik On-Tressiene ning tegi majaelanikkudele teatawaks, et

tema korraldab selle majaga järgmisel päewal suure teaduslikn katse.

Kuna teadusmeest linnas hästi tunti, siis ei imestanud tema jutt põrmugi maja elanikke. Enne lahkumist kinnitas füüsik weel, et elanikud ärgu tundku järgmisel päewal hirmu, mis ka ei juhtuks. Inimesed arwasid, et On-Tressiene tegi oma wiimase salapärase ütelusega nalja.

Järgmisel hommikul wara ilmus teadusemees tõesti ülemalnimetatud maja ette ja hakkas toimetama midagi eriskummalist.

Mees hakkas maja kätega tõukama ja karjus suna juure ise kõigest jõust.

Kui ilmus kohale politseinik ja mehelt küsis, mida see kõik peab tähendama, seletas teadusemees, et tema olewat neelanud alla suure hulga raadiumi ja olewat nüüd nii tugew, et tahtwat maja weidi edasi lükata. Muidugi saadi nüüd kohe aru, mis laadi oli füüsiku „katse". Mõni tund hiljem oli mees juba hullusärgis.

Kes ta on? Mõni päew tagasi ilmus ühte Wiini kliinikusse keegi, umbes 25-aastane mees ja palus arstlist abi, sest ta ei teadwat, kes ta on. Mees kõneles mitut keelt. Ametiwõimud seisawad nüüd raske mõistatuse ees — kes on see tundmatu?

Lawiin nõudis 40 inimese elu. Ostiporios (Korsika saarel) läi mitu maja lawiini alla. Selle õnnetuse tõttu sai 40 inimest surma.

Heina tänava saladus.

Maja, kus riisujad kummitavad. — Pool Pelgulinna hirmul saladuslikkude isikute pärast.

Heina tänawal nr. 4 majas sünnib hirmuäratawaid lugusid. Laupäewa hommikul löödi maja keldrikorral asuwas pesurulli-kambris poolsurnuks sama maja elanik 53-aastane Anna Blaser ja röövviti temalt rahakott ühes 28 krooni rahaga. Wigastatud naine toimetati arsti korralduse kaitsewäe haiglasse rawimisele. Ei saanud majaelanikud weel ehmatusest toibuda, kui pühapäewa hommikul ootas neid uus üllatus: laupäewa öö wastu pühapäewa löödi maja ceskojas meelemõistusetaks sama maja järelewaataja tütar Mercedes Ulwik. Temalt midagi ei röövitud. Tundmata lööja ja riisuja põgenes mõlemal korral, endast jälge jätmata.

Mercedes Ulwik ja „kummituste maja".

Need sündmused hoiawad hirmul ja ärewil terwe Heina tänawa ja ümbruskonna elanikke. Kõik hoiawad oma

korterite uksed hoolega lukus,

keegi ei julge enam pimeda tulekul liikuda. Kõik kardawad tundmata „röövlit", kes ei tea kust äkki wälja kargab ja nimaseks põrutab või ei tea mis weel teeb.

Kriminaalpolitsei on kallaletungija ja riisuja awastamisega kibedasti ametis.

Üle on kuulatud mitmed isikud ja eelmisepäewa õhtul wiibisid mõned kahtlusealused kriminaalpolitseis wahi all.

Eellugu ja sündmused laupäewa hommikul.

Heina tänawa maja on uus ehitis, ehitatud umbes kolme aasta eest. Wanemad elanikud selles majas on raudteetehaste töölise Blaseri ja majawalitseja Ulwiku perekonnad.

Aastaid möödus elu majas rahulikult

— ei mingit wargust tulnud seal ilmsiks ega muud seadusewastast. Möödunud sügisel aga muutus olukord ootamatalt. Alates augustikuust

hakkasid majalised kaebama warguste.

Blaseril warastati keldrist puutööriistad, teisel kojakapist purk moosi, kolmandal keldrist kaalikaid, siis päts leiba ja nõnda

ikka edasi korduwalt.

Tühiste warguste pärast ei tahtnud keegi politseid tülitada ja nõnda jäid need kuriteod seni awalikkuse ette tulemata. Kes oli warguste süüdi,

seda keegi ei teadnud aimata.

Waheset siiski räägiti sosinal ja awaldati kahtlust, et kelm peab olema keegi omamaja inimesi, kes täpselt teab, kus keegi oma kojakapi ehk keldri wõtit hoiab ja millal keegi kodust eemal wiibib, et sega mata wõiks wargust toimetada.

Waremalt oli kelder sageli lukustamata ja kõik uksed samuti. Wiimasel ajal aga ilutsesid

iga ukse ees kindlad ja tugewad lukud.

Kõik kohad lukutati hoolikalt ja üldiseks kasutamiseks awati wast hilisel hommikul, et hoiduda waraste eest.

Möödunud laupäewa hommikul awas majaülewaataja keldri ja rullikambri

alles kell ½8 hommikul.

Et keegi wööras oleks majakeldris tollal wiibinud, või end seal warjanud, seda ta ei märganud. Oleks keegi seal olnud, oleks pr. Ulwik teda ka näinud.

Mõni minut hiljem läinud keldrisse turukorwi tooma Anna Blaser, kes

wõtnud korteristkaasa 28 krooni raha,

et sellega õiendada poewõlga. Seal waritsenud teda tundmata riisuja. Wast kahe tunni pärast leiti naine keldrist ja kanti oma lastest korterisse, kuhu

kutsuti raudteearst,

kelle korralduse naine haiglasse saadeti. Suuri wigastusi temal pealtnäha polnud, waid otsaesine olnud weidi punane. Nagu haiglast kuuldub,

ei olla A. Blaseri terwisel eriliselt wiga midagi.

Mis juhtus laupäewa öösel.

Preili Mercedes Ulwik wiibis laupäewa õhtul Sõdurite Kodus peol. Sealt tuli ta umbes kella ½3 ajal ilma saatjata koju.

Hommikused sündmused tegid neiule hirmu.

Juba oma kodumaja nähes hakkas ta kartma, et wõibolla tundmata roimar waritseb ka teda. Mõtles juba ette, et kui peaks kojauks olema awatud, siis ei lähe mitte sisse,

waid kõlistab oma korterisse.

Jõudnud ukse juure selgus, et uks on lukustatud. Rahuliku südamega keeras Mercedes wõtit kaks korda lukuaugus ja awas ukse. Waewalt tõstnud jala üle läwe, kui märkas, et

keegi halli kaabuga ja sinise palituga pikk meesisik seisab trepil.

Ei jõudnud neiu weel ootamata kohtamisest toibuda, kui wööras kargas neli trepiastet alla ja andis neiule tugewa rusikahoobi wasakule wastu põske.

Neiu waarus ja tundis peas suurt walu,

kui teda tabas teine hoop kuklasse, mis röövis meelemärkuse. Umbes poolteist ei mäleta. Kurjategija wõeti wahialla.

tundi hiljem leidis keegi naabermaja elanik, juhuslikult mööda minnes,

oimetu tütarlapse majatrepil lamamas.

Mercedes kanti oma tuppa. Seal ta toibus ja jutustas, mis temaga juhtunud. Praegu lamab ta woodis ja kurdab peawalu. Ka on ta kehatemperatuur kõrge.

Loodetawasti ta paraneb peagi.

Nagu on selgunud, pole neiult midagi riisutud — teda on waid löödud. Kuid milleks?

Kes on „roimar"?

Selle küsimuse kallal murrawad pead politsei ja kogu Heina tän. nr. 4 maja elanikud. Wiimased püüawad kindlal weendumusel, et

roimar peab olema omamaja inimene.

Nimelt on Mercedes Ulwikule kallaletungi kuulnud üks neiu, sama maja elanik, kes umbes kella ½3 ajal öösel wiibis oma

kawaleriga maja kolmandal korral.

Tema jutustuse järele awanenud eelnimetatud kellaajal nagu ühe korteri uks, mille järgi kostnud paraadukse awamine ja wäike rüselemine. Neiu arwas, et

keegi läks majast wälja ja komistas weidi trepil.

Sellepärast ei läinudki ta alla waatama müra põhjust.

Kes wõis olla too omamaja inimene?

Raudteetehaste puusepal Blaseril, kelle naine Anna esimesena langes riisuja ohwriks,

on palju lapsi —

pojad Aleksander, Herman, Arkadi ja Wiktor ning 2 tütart. Wanem poeg on 23-aastane ja wabanes möödunud sügisel kaitsewäeteenistusest.

Perekonnas teenib üksi isa.

Tema wäikesest teenistusest loomulikult ei piisa rohkearwulise perekonna ülespidamiseks, kuna ta täiskaswanud lapsed on kõik tööta ja teenistuseta. Selletõttu

on märgata perekonnas puudust.

Üür oli neil warsti maksta ja würtspoodigi oli wõlga, missuguse kohustuse pärast on lähemal ajal oodata kohtuprotsessi.

Kuid miks löödi nimaseks Mercedes Ulwik?

Wõib oletada, et

neiu löödi nimaseks kättemaksu sihil,

sest et tema oli see, kes politseile teatawaks tegi laupäewa hommikuse riisumise loo. Kuidas lood tõepoolest, selle küsimuse selgitab lähemal ajal kahtlemata politsei.

Neiu Mercedesele kallaletungimise põhjust otsides, peab arwestama weel ühe asjaoluga — kas ei olnud

neiu peksmine tingitud romantilisest asjaoludest?

Kas polnud neiu lööja keegi tema hüljatud kawaleridest?

Selguse neis küsimustis saab kahtlemata üsna lähemal ajal ja siis wabanewad Heina tänawa maja nr. 4 elanikud painajalikust hirmust.

Toila jaamas tabati kardetav naisvaras.

9. weebruaril s. a. pani Toila jaama konstaabel jaamas tähele kahtlast naisterahwast, kes ütles oma nime olewat Helene Adamsoni, 40 a. wana. Kontrollimisel selgus, et Adamson on kohtuwõimude poolt tagaotsitaw ja on elukutseline kurjategija. Ta on juba mitu korda wanglas istunud ja niipalju warguši korda saatnud, et ta nende arwu enam isegi ei mäleta. Kurjategija wõeti wahialla.

Jubelid ja sünnipäevad

Kol. J. Kruus saab 50-aastaseks.

Kauaaegne 7. jalawäe rügemendi ülem kolonel Jaan Kruus pühitseb 27. skp. oma 50-a. sünnipäewa. Sel puhul korraldab Wõru ohwitserkond suurema pidulikku aktuse rügemendiülema austamiseks.

Kol. Kruus on Wõru seltskonnaga aastate jooksul kaswanud ühte. Kol. Kruus on loonud tugewad sidemed Wõru seltskonna ja kaitsewäe wahel. Kol. Kruusi juubelipäew kujuneb ühtlasi ka ta lahkumisepäewaks Wõrust, kuna edaspidi kol. Kruusi asukohaks on Tallinn.

Kruusi nimega on ligidalt seotud ka meie wabadusewõitluste ajalugu. Kol. Kruusi juhtida wabadussõjas oli 3. jalawäe pataljon. 1920. a. määrati K. 6. rüg. ja hiljem 10. rüg. ülemaks, lõpetas 1923. a. kindralstaabi kursused, ülendatud koloneliks ja nimetati 7. rüg. ülemaks.

Sündinud on Kruus Läänemaal Sooniste wallas taluperemehe pojana.

Kol. Kruusi 50-aastast juubelipäewa tahetakse pühitseda ta sõjasõprade poolt wastawa wäärikusega.

30 aastat riigiteenistust.

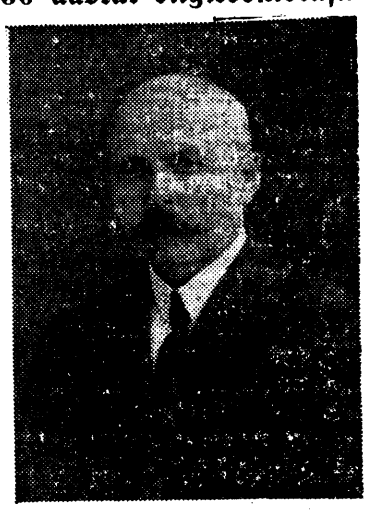

14. weebruaril s. a. pühitseb Käru postkontori ülem Karl Feldschmidt oma 30-a. teenistusjuubelit.

Astus postiametkonna teenistusse 14. weebruaril 1904. a., teenis Wõrus, Mõisakülas, Sangastes ja Tõrwas postiametnikuna, kust oma edasipüüdlikkuse tõttu määrati 1917. a. Kilingi-Nõmme postkontori ülemaks. 1920. a. tuli üle Käru postkontori ülema kohale, kus püsib senini ning oma õigluse ning wastutulelikkuse tõttu on wõitnud kogu ümbruskonna rahwa poolehoiu.

Peale oma otsekoheste ülesannete wõtab Feldschmidt agaralt osa kohalikkude seltskondliste ja ühistegeliste organisatsioonide tegewusest, olles Käru Ühispanga asutajaid ja juhatuse liige, Käru Tarwitajate Ühisuse ja Käru koguduse juhatuse liige pikemat aega.

Sinnates tema suuri teeneid on Käru ühistegelised ja seltskondlised organisatsioonid otsustanud Feldschmidti tema juubeli puhul austada wäärtusliku kingitusega.

Soowime ka omalt poolt lugupeetud juubilarile õnne ja edu edaspidiseks tegewuseks!

Jankid ei unusta. Ameerikas peeti suure pidulikkusega n. n. „Prantsuse päewa". 6. weebruaril 1778. aastal sõlmis Prantsusmaa Ühendriikidega lepingu, et toetab noort riiki wõitluses Inglismaa wastu.

Kuld liigub. Mõne päewa eest saadeti Pariisist Ameerikasse 17.220 kilo kulda. Samal ajal jõudis Hollandist Pariisi 4.600 kilo kulda.

250.000 odawat maja. Inglismaal kawatsetakse lähema 5 aasta kestel ehitada 250.000 odawat maja waeste inimeste jaoks.

Sõjatont kaswab. Ameerika Ühendriigid ehitawad juure 15 uut 10.000 tonnilist ristlejat.

Põlise vaenlase vastu!

S·R·D· HEITLUSED LANDESWEHRIGA

Erd. S.R. Diviili abi kolonel-ltn. A. HINNOM

63.

Kell 2 langes meie kätte raske lahingu järgi Kekkau. Siit tungis Saksa leegion Thorensbergi peale. Siin sai haavata kapten Wagner, mis oli asendamatu kaotus. Õhtuks jõuti Thorensbergi. Kuid et mõned osad sattusid segadusse lätlaste vastulöögi puhul, läks Thorensberg meile kaotsi. Osa sõdurisi langes vangi, kas haavatutena või ka magades, kes aga metsikult ära hukati. Liiduriikide esindajaidki palutud vaatama tulla neid laipu, et tõestada, et siin tõesti võideldakse enamlastega. Ilm läks vihmale ning külmale. Mis väeosad siin korda saatsid võib auga kõrvutada maailmasõja kangelastegudega (??? A. H.) 9. okt. Rauddiviisil ei olnud edu. Õhtul ritmeister Krausse d'Aviés vallutas Thorensbergi. Teisel hommikul puhastati Schvarzenhof — lätlased taganesid ka siit üle jõe."

On selge, et ka teisel lahingute perioodil alustas pealetungi v. der Goltz, seletagu sel puhul Avaloff mis tahes.

Õieti oleks küll lätlased pidanud pealetungi alustama,

aga nad polnud selleks veel suutlikud.

Kui suur oli vaenlase jõud?

Nõndanimetatud Lääne armee koosseisu kuulusid järgmised üksused:

1. Saksa leegion

kapten Sievert'i juhatusel. Umbes 12—15.000 meest 47 suurtükiga.

2. Rauddiviis

oberst Bischofi juhatusel. Ümarguselt 20.000 meest, 30 suurtükki, 320 kuulipildujat ja 26—30 miinipildujat.

3. Polkovnik Võgolitshi koondis.

Umbes 5000 meest, 10 suurtükki, 50 kuulipildujat ja 6—8 lennukit.

4. Krahv Kelleri korpus

polkovnik Patozky juhatusel. 12.000 meest, 20 suurtükki, 100 kuulipildujat, 17 miinipildujat ja 12 lennukit.

5. Polkovnik Diebitshi salk.

Umbes 5000 meest.

6. Polkovnik Plehve salk.

Umbes 6000 meest. Ning ülalloetletud väeosadele lisaks

soomusrongid, soomusautod ja väike sõjalaevastik Aa jõel.

Nii tolleaegseid vaenlasi kogusummas üle 60.000 mehe, üle 100 suurtüki, 800 kuulipilduja, 50 miinipilduja ja paarikümne lennukiga.

Hea, isegi ülihea varustus.

Juhid peaaegu kõik sakslased, samuti meeskond. Vähemalt 4/5 Lääne armee koosseisust moodustasid sakslased.

Nõnda oli „Lääne" armee mitu korda tugevam senisest v. d. Goltzi kasutuses olnud „Läti" armeest. Ega Goltz muidu ei kirjutaks, et

võidu võimalused olid suured.

Lääne armee väejuhatus luges oma vastasteks lätlasi, leedulasi ja eestlasi.

Esimesi nad palju ei arvestanud.

sest nende kahe riigi sõjaline võim oli väga nõrk. Nad arvestasid juba ette, et vastupanu pearaskus hakkab lasuma eestlastel. Kuid meil olid tol ajal käimas ägedad lahingud enamlastega,

olid teoksil mitmed suured sõjalised operatsioonid.

Seda teadsid ka sakslased ja arvasid, et meie, kelle rahvaarv ligikaudu 5 korda vähem Läti-Leedu omast, oleme juba nõrgad ja kurnatud, mispärast meie pole suutlikud sakslaste plaane takistama.

Aga nad eksisid ....

Olukord Riias.

Nagu eeltoodud vaenlase juhtide mõlestustest, mis suurelt osalt tõele vastavad, väljaarvatud uue verevalamise alustaja küsimus, selgunud,

vallutasid Avaloffi väeosad Düüna vasakul kaldal asuva Riia linna osa.

Läti nõrgad jõud avaldasid alul küll südilt vastupanu, kuid lõpuks olid siiski sunnitud ülitugeva vaenlase pealesurumisel taganema.

Lätlaste taganemine ähvardas muutuda lausa paaniliseks.

Riia saatus näis olevat paratamata otsustatud.

Vägede taandumine ja täiesti võitlusvõimetuks muutumine lõi Läti valitsuse ja väejuhatuse täiesti segi. Algas ootamata evakueerimine. Õhkkond Riias muutus iga minutiga kuumemaks ja ärevamaks.

Seda kõike põhjustas Läti valitsuse tegevusetus ja peata olek.

Tugev vaenlane võis iga hetk vallutada täielikult Riia, lätlased olid vastupanuks võimetud ...

Kodanikud olid hirmul. Paljud lausa ootasid ja palusid, et sakslased kord okupeeriksid Riia. Eestkätt põhjusel, et

oodati maadvõtnud korralageduste lõpetamist

ja teiseks tahtsid seda kohalikud sakslased ja saksameelne element.

Olukord oli ülimal määral tõsine. Kohalik Prantsuse saatkond läkitas oma valtisusele raadiogrammi. mis selgelt väljendab olukorda:

„Kiire taganemine võimude paanika põhjuseks. Kell 10 sakslased Düüna vasaku kalda peremehed. Riia langemine võimalik päeva jooksul. Kaitsemine Jegeli joonel."

ing raadiogramm Prantsuse sõjaministrile:

„Läti väed jätavad täna, 9. oktoobri öö Riia maha ja taganevad Jegeli jõele. Valitsus asub Segevoldis. Sakslased okupeerivad varsti Riia."

Prantsuse missioon, Tallinn, nr. 344.
10. okt. 1919."

Nagu nähtub, otsustas Läti valitsus, ilma erilise vastupanu katseta, maha jätta suurepärase kaitsejoone, nagu seda looduslikult pakub

ligemale kilomeetri laiune Düüna jõgi,

ja oma pealinn loovutada uuesti sakslastele.

Kõikjal valitses kirjeldamata segadus. See nähtas ülimal määral ka meie sealset sõjaväelist esindust. Küll

pommitati Tallinnat ja Valka telegrammidega,

et saadetagu kiiresti vedur esinduse varanduste äratoomiseks Riiast. Lätlastel muidugi ei jatkunud meie esinduse evakueerimiseks vedurit — paar vagunit oli vaid lubatud.

Kõik esinduse kraam mahutati vagunitesse,

kuid eelnimetatud põhjusel ei pääsenud Riiast kuidagi minema.

Igatahes oli meie esinduse appipalumine liiga naljakas, sest muidu poleks kadunud polkovnik Rink humoorikalt lausunud:

„Need seal Riias on vist merehaiged ..."

See lause langes Valgas, läbirääkimistel esinduse evakueerimise asjus.

Tagantjärgi on küll hea naerda, kuid meie Riia esinduse olukord oli tõepoolest kummaline.

lätlased põgenevad, evakueerivad, aga meie ei pääse kuhugi. —

See võib tõsisemagi mehe merehaigeks teha!

(Järgneb.)

Kõik loewad „Jutulehte"! Soowitage ka oma tuttawatele „Jutulehte"!

Nalja.

„Kui sa oma pruuti ei armasta, mispärast palusid sa siis tema lätt?"

„See kõik tuli nii ootamata. Tantsisin temaga ja ei teadnud, millest kõnelda."

*

Wäike Anni oli olnud üleanetu, sellepärast pani ema ta warem magama kui muidu. Kui Anni oli juba woodis ja ema tahtis lahkuda, küsis Anni äkki:

„Kuule ema, kas on wõimalik, et lapsed lasewad end wanematest lahutada?"

*

„Leida pulm oli nii jumalik ja mul wedas seal nii hästi. Üks noormees ei pöörand kogu õhtu kestel minult silmi ära."

„Kas see oli sihwakas ja mustajuukseline noormees?"

„Jah."

„Nii — see oli siis eradetektiiw, kes oli palgatud kingitusi walwama."

*

„Ma tunnen üht naist, kes on 78-aastane ja sai kaksikud."

„See on ju päris wõimata!"

„See juhtus 40 [illegible]"

Esiwõistlused jääl.

Nued meistrid iluuisutamises.

Eesti esiwõistlused iluuisutamises peeti Kalewi korraldusel sama seltsi liuwäljal lau- ja pühapäewal. Uuteks Eesti meistriteks tulid:

Meeste A klassis: dr. A. Hirw, meeste B klassis Kärsin, naiste A klassis prl. W. Kaljuwee ja paarisõidus prl. Michelson—Hiiop. Kõik meistrid kuuluwad Tallinna Kalewisse.

Esiwõistlused jääpallis

algasid Tallinnas Kalewi liuwäljal pühapäewal peetud wõistlusega Tallinna ja Tartu Kalewite wahel. Wõitis Tallinna Kalew 8:5, poolaeg 4:2.

Esiwõistluste finaal peetakse eelolewal pühapäewal, 18. weebruaril Kalewi ja Spordi meeskondade wahel.

Rekordid jäid tulemata.

„Spordilt" korraldatud tõstemärgi ja rekordite katsewõistlustel pühapäewa õhtul jäid oodatud rekordid tulemata. Luhaäär, kes üritas uut rekordit kahega tõukamises, suutis saawutada waid 150 klg. üritataw 160 klg. ei tulnud rinnale. Teitelbaum saawutas waid 117,5. Mees tõstis küll 122,5, kuid ei suutnud seda ülal hoida ja nii tõstet ei loetud. Mäll poolraskekaalus tegi küll uue rekordi, tõugates 128,75, kuid hiljem kaalumisel osutus, et mees on 900 grammi kehakaalus raskem, kui seda lubab poolraskekaal. Nii jäid loodetud rekordid kõik tulemata.

Märgi normi saawutasid Wilmann (Tallinna Kalew) ja Rosenbaum (Tapa Kaitseliidu Spordiklubi). Mõlemad keskkaalus, esimene saawutas wile tõstega 380, teine 375 klg.

Pealinna käsipallimehed Pärnus.

Kaks kaotust, üks wõit, üks wiik.

Lau- ja pühapäewal wõistles Waprusse külalisena Pärnus Tallinna Lutheri NMKü käsipallimeeskond Pärnus. Laupäewal wõistlesid tallinlased Pärnu Spordiklubiga. Wõrkpallis wõitsid pärnulased 2:1, geimid 15:9, 9:15 ja 15:9. Korwpallis olid tallinlased kindlad juhtijad ja wõitsid 57:16, poolaeg 23:8.

Pühapäewal wõistles Lutheri NMKü Waprusega. Wõrkpallis tuli tallinlastel jällegi kapituleerida, kuna Waprus wõitis 2:0, geimid 16:14 ja 15:11. Korwpallis saabus wiik 18:18, kuna poolajaks juhtis NMKü 12:8.

Siserewolutsioon ekraweliidus.

Asemikekogus tartlased sõjajalal ÜENÜ-ga. — Kas ÜENÜ esindajate mandaadid olid määrustepärased? — Tartlased uut kergejõustikuliitu asutamas.

Ekraweliidu asemikekogu koosolek pühapäewal kujunes tormilisemaks kui seda oodata juleti. On põhjust wäita, et asemikekogu istungil ilmenud protestiwaim ühes osas liidu liikmetest töotab wõrsuda siserewolutsiooniks, mis kilustab rahulikku koostööd ja ähwardab liidule kujuneda koguni saatuslikuks. Nii kuuldusi pärast koosolekut, et Tartu organisatsioonide — Kalewi ja Akadeemilise Spordiklubi — delegaadid tahtwat kokku kutsuda suuremate kergejõustikku harrastawate seltside esindajad ja nendega

ühiselt asutada uue Eesti kergejõustiku liidu.

Rahulolematuse aktsiooni algatajad, tartlased, tõstsid asemikekogu koosoleku lõpul üles küsimuse,

kas ülemaalise Eesti Noorsoo ühenduse esindjad, kes asemikekogust osa wõtsid, kõik töeliselt on warustatud määrustepärastemandaatidega.

Koosoleku juhataja J. Reinart (ÜENü) ei laskund asemikekogul sellest küsimusest aga üldse rääkida ja lõpetas koosoleku. See erapoolik tegewus pahandas tartlasi niiwõrt, et otsustati kutsuda Tallinnas kokku suuremate seltside esindajad ja ühiselt asutada uus kergejõustiku liit. Koosolek pidi aset leidma juba esmaspäewal.

Asemikekogu jookwast tööst on märkida hooaja jookful saawutatud uute Eesti kergejõustiku rekordite kinnitamist, juhatuse täiendamist jne. Uute rekorditena kinnitati arwult 40 saawutust, kuna juhatusest wäljalangenute Luksi (NMKü), Oolepi (ÜENÜ) ja Männiku (Terwis) asemele waliti Luks (endine), Reinart ja Jõeleht (mõlemad ÜENü). Asemikeks keskliitu waliti Tõnson, Neudorf, Reinart, Tann ja Tsistjakow (kõik ÜENü). Liidukohtunikeks waliti Willemson, dr. Weiss ja Hollmann.

Eesti esiwõistlused eelolewal hooajal korraldawad: kergejõustikus meestele Pärnu Spordiklubi, naistele ja kümnewõistluses Pärnu Waprus, murdmaas ja rattasõidus Tartu Kalew ja weespordis Tartu weespordi klubi Wõimlemise ja maratoni esiwõistlused jäeti juhatuse määrata.

Aruanne ja eelarwe kinnitati pikemata. Eelarwe on tasakaalus 1000 krooni.

Slalom-võistluste korraldamisele!

Talispordiliit suusatamisspordi arendamisel. — Määrati kindlaks esiwõistluste tähtpäewad.

Talispordiliidu uus juhatus juba on teostanud ja teostamas rida katsetusi, mis töötawad meie talispordi-liikumise tuua wajalikku elawust ja liikumist. Eriliit rõhku liit tahab panna suusatamisspordi arendamisele, milleks töötatud wälja üksikasjalised kawad. Eriti tahetakse arendada mäesõidu oskust. Selleks liit tahab juba warsti, sobiwa ilmastiku korral, korraldada slalom-wõistlusi, mis oleksid esmakordsed Eestis. Slalom-wõistluste sisu seisab selles, et suusatajaile anda oskusi ja kogemusi mäe- ja maastikusõiduks. Wõistlus seisab selles, et suusataja wõimalikult kiiremini läbistab mäeweerule ebakorrapäraselt asetatud paarislippude wahed.

Esiwõistluste tähtajad suusatamises määrati nüüd lõplikult kindlaks järgmiselt: esiwõistlused 50 kilomeetri suusatamises 21. weebruaril Narwas, sealse kaitseliidu spordiklubi korraldusel. Ülesandmisi wõtab liit wastu kuni 19. weebr. kella 2 p. l. kas kirjalikult wõi telefoniteel.

Esiwõistlused üldklassile 18 ja 30 klm. ja algajaile 10 klm. suusatamises peetakse 3. ja 4. märtsil Elwas. Esimesel päewal on kawas 10 klm. algajaile ja 18 klm. üldklassile, ning teisel — 30 klm. üldklassile. Ülesandmisi wõetakse wastu kuni 28. weebr.

Waremteatatud wõistlus-tähtpäewade muutmine oli tingitud senisest ebasoodsatest lumeoludest.

Arge jätke „Uudislehe" tellimist uuendamata.

Uus „Carnera"!

Raskekaalu poksija Koerust.

Juba jaanuarikuus teatas raskejõustikuliidule, et wõtab osa eelolewatest Eesti esiwõistlustest poksis, Koeru poksija Elmar Milder. Nüüd teatas mees uuesti, et ta lau- ja pühapäewal Tallinnas peetawatest esiwõistlustest osa tuleb wõtma.

Milder esineb raskekaalus. Kuna mees end juba warakult üles andis ja neil päewil seda uuesti kordas, on arwata, et tegemist on mõne jällekordse „Garneraga", kes tahab tulla ja wõita... Elame ja näeme, kas sellegi „Carnera" debüüt lõpeb sama traagiliselt, kui tema eelkäijate oma.

Olümpiawõitja kaotas!

Russ wõitis „Universitas Sportsi" 15:13.

Pärast seda, kui akadeemiline korwpalli maailmameister laupäewal oli napilt wõitnud Tallinna linnanaiskonna, oodati käsipallipublikumis huwiga tema kohtamist pühapäewal Russi naiskonnaga. Huwilisi kogunesk seetõttu rohkem, kui oli neid linnawõistlusel.

Wõrkpallis riialannad kaotasid Kalewile 0:2, geimid 3:15 ja 12:15. Üldiselt lätlannad siiski esinesid paremini kui eelmisel õhtul.

Üllatusena külaliste maailmameistri kõrgele seisukohale, kuid wastawana publiku prognoosile Russ korwpallis wõitis „Universitas Sportsi" 15:13. Aul lätlannad läksid juhtimisele 4:0 ja näis, et wenelannad saawad suure kaotuse osaliseks. Kuid siis sündis see, mida oodati. Russ haaras initsiatiiwi, nende kaitse kattis eeskujulikult lätlannade kardetawat kahurit Eltermansi ja juba poolajaseisuks fikseerus Russi wõit 11:5. Teisel poolajal maailmameister üritas wiiki, see õnnestuski nendel ja weel 4 minutit enne lõppu oli seis 13:13. Siis sai aga Russ kasutada kaks trahwiwiset ja mõlemad transformeeriti punktideks, mille tulemusena Russ wäljalt lahkus maailmameistri wõitjana — 15:13.

Russi suurwõidus oli kõige rohkem teeneid prl. Laskejewal, kes mängis hiilgawalt ja saawutas üksinda rida punkte. Hästi mängis ka prl. Baranina.

Lisamängus Russ meeste korwpallis wõitis Eestimaa Spordiseltsi ühesilmalise ülekaaluga — 29:28. Poolajal oli Russi edu suur — 22:12. Russi meeskonnas eriti hästi mängis kolmik Iwanow—Timtschenko—Winogradow. Teisel poolajal mängitud teine garnituur oli põhjuseks, miks Russi wõit kujunes nii napiks, kuigi see olnuks rohkemana teenitud.

Lester uuesti ringi!

Neljakordne poksimeister teeb kaasa tänawused esiwõistlused.

Uudisena poksisõpradele sai teatawaks, et mitmekordne Eesti meister poksis, J. Lester, kes juba poolteist aastat ringist eemal olnud, jälle kindad kätte on tõnmanud ja pikema waheaja järele esmakordselt nöörringi astub Eesti esiwõistlustel, mis peetakse „Gongi" korraldusel juba eelolewal lau- ja pühapäewal. Treeninguga on Lester juba alustanud. Neil päewil lõi ta maha sparringmatshi oma klubikaaslase N. Kapustiniga. Wõistlus olewat olnud wäga tasawäägine ja lubanud eeldada, et Lesteri come-back kujuneb sündmuseks poksihuwilistele ja tähendab wäärika konkurendi juuretulekut poksisuurustele. Esiwõistlustel Lester esineb arwatawasti kergekeskkaalus.

Lester on neljakordne Eesti meister. Kord kärbes-, kord kukk- ja kaks korda kergekaalus. Waremaltki on Lester ringist eemal seisnud. 1929. a. ta loobus, tuli aga 1932. a. uuesti tagasi, tulles samal aastal Eesti meistriks. Kas ta ka oma seekordse come-back'iga suudab korrata eelmist, peab selguma juba lau- ja pühapäewal kaitseliidu wõimlas, kus esiwõistlused aset leiawad.

Masaproua seletab uuele toatüdrukule tema kohuseid:

„Ja siis weel, Marie, ma tahan, et sa olekfid minu laste wastu armas ja hea, muidugi wäljaarwatud mu 18-aastane poeg."

*

„Ja siis seda nimetate teie wasikapraeks!" pahandab lõunataja restoranis. „See on ju haawaw igale wasikale, kes endast natukenegi lugu peab!"

„Andestage, mu härra, ma ei tahtnud teid sugugi haawata," palus kelner õnnetult.

*

„Juhanike, ütle mulle, kas lammas on rumalam loom maailmas?"

„Jah, mu talleke."

*

„Mõtle ometi, Boris küsis minult, kas ma abiellun temaga ja kas ma teen tema õnnelikuks inimeseks?"

„Tõesti? Noh, kumba sa siis walisid?"

*

„Andestage, kas loete seda lehte, millel istute?"

*

Laidoneri austamine „Estonias“.

(4. leheküljе järg.)

Terwitustelegramme on juubilarile saabunud üle riigi tuhande ümber. Ltn. Treufeldt loeb ette neist osa, mis saabunud wälismaalt jne. Kõikide ettekandmine wiiks liig pikale.

Kindral Laidoneri tänu.

Nüüd on kord juubilari käes. Publiku owatsioonide saatel end. wäejuht astub rohelisega ümbritsetud lõnetooli. Sünnipäewalaps on nähtawalt liigutatud austusewaldustest. Sellest ta lõnelebki, öeldes: „Ma pean ütlema, et ei leia sõnu, kuidas kõiki tänada nende auawalduste eest, mis mulle osaks saanud.“ Lisab sellele aga juure: „Wõibolla sellepärast, et esimest korda lõnelen 50-a. sünnipäewal...“

Tänab kõiki organisatsioone, kes korraldamisel olnud tegewad. Eriti mainib Soome saadikut, kellel palub tänu edasi ütelda ka oma maa presidendile ja walitsusele.

Siis ütleb Laidoner: „Täna on nii palju lõneldud minu teenetest. Ma küll arwan, et see on liialdus. Kui meele tuletada neid päewi, mis möödas, pean tunnistama, et üksi poleks seal saanud midagi teha. Kui wabadussõda läks mul korda juhtida wõidurikkale lõpule, pean tänama kõiki oma kaaswõitlejaid. Minu teene on see, et ma oma abilisi suutsin asetada õigele kohale. Ma usaldasin neid ja waatan nüüd uhkusega nende peale.

Ei ole millaski pühitsenud oma sünnipäewi. Ega tee see palju rõõmu, kui inimene iga aasta saab wanemaks... Aga tagasi waadates oma elule, pean küll ütlema, et kõige suurem õnn on mul see, et

olen leidnud häid kaastegelasi, häid sõpru.

Mul oli usku ja lootust kõige raskematel päewadel. Weel kord tänan kõiki, kes wõitlesid koos.

Tahaksin alla kriipsutada, et see päew, see generatsioon, kuhu kuulun mina, on

üle elanud meie rahwa ajaloo suurima silmapilgu.

Ei ole teist suuremat silmapilku kui uue riigi sünd. Seda uhkust on meil, et oleme läbi elanud iseseiswuse sündimise.

Isiklikult on see aeg mu elus olnud ka kõige ilusam. Sääb ilusamaks mälestuseks, et mul läks korda ka natukene ühes teistega kaasa aidata, et Eesti sai wabaks...“

Publik wõtab kindral Laidoneri sõdamlikud, kuid mitte kuidagi end ülistawad sõnad wastu tormilise käteplaginaga.

Weel kord käesurumised ja õnnesoowid. Wana wäejuht on suuresti liigutatud.

Peaminister Päts lahkub aktuselt weidi enne lõppu. Kaitseministeeriumi orkester mängib weel Kulli wõimsa „Kriusha lahingu“, ja aktus lõpeb.

Lahkumisel rahwas terwitab juubilari, ta ema ja abikaasat lakkamatu aplausiga.

Aktus oli kestnud üle kolme tunni.

Õhtul oli Ohw. Keskkogu ruumes korraldatud kooswiibimine kindr. Laidoneri austamiseks.

*

Märgime siinkohal ühe wäikese pisiasja. Kui Keskkogu kasiino kooswiibimiselt meie lehe fotoreporter tahtis pilti teha, tuli selleks keeld. Riigiwanema adjutant kol. Jakobson teatas, et riigiwanem ei soowiwat pildistamist.

Igast ilmakaarest.

Greta Garbo jälle kadunud! Mõni aeg tagasi kadus Greta Garbo Hollywoodist. Kuna tema kadumine langes ühte ühe näitejuhi Hollywoodist lahkumisega, siis tekis arwamine, et Garbo on salaja sellega abiellunud. Nüüd on see mees ilmunud Hollywoodi tagasi, kuid ilma Garbota. Greta austajad küsisid temalt, et kus on Garbo. Näitejuht aga seletas, et tema ei tea midagi Garbost. Seega on siis Garbo nüüd jälle kadunud.

Rööwis surnult sõrmuse. Neil päewil arutas Lodsi kohus haruldast süüasja. Lodsis oli surnud keegi noor naine. Sugulased korraldasid tema mälestuseks uhked matused, kus joodi palju wiina. Warsti oli matuseliste tuju õige hea ja nad hakkasid koguni tantsima. Üks purjus naine tahtis weel kord oma surnud sõbrannaga tantsida, enne kui see pannakse mulla alla. Teised keelasid küll joobnud naist, kuid see ei hoolinud keelust. Ta läks kirstu juure ja hakkas laipa kättpidi kirstust wäljatõmbama. Kuna laip oli raske, siis ei suutnud naine seda kirstust wälja tõmmata. Ta lõpis waid sellega, et tõmbas laiba sõrmest sõrmuse ja läks sellega koju. Kohus mõistis ta kahekssaks kuuks wangi.

Uus leid Egiptuses. Egiptuses, Memphise lähedal leiti suur hulk egiptuse waase, milliseid peetakse wäga wanadeks. Ühele waasile oli graweeritud üks waarao nimi. See waarao walitses 7000 aastat tagasi.

Illustreeritud perekonna-ajakiri „ROMAAN“ ei või puududa üheski waimselt arenenud perekonnas.

RAADIO TEAATER

Draamastuudio teatri ringreis.

„Abielu ja armastus“

Andres Särew'i dramatiseering 5-es waatuses, eel- ja järeljutustusega A. H. Tammsaare romaani **„Tõde ja õigus“** IV j. järele.

Lavastaja — Karl Otto.
Dekoraator — B. Rosenwald.

Peiseris, teisip. 13. weebr. ſ. a.
Wõrus, kolmap. 14. weebr. ſ. a.
Antslas, neljap. 15. weebr. ſ. a.
Walgas, reedel, 16. weebr. ſ. a.
Tsirgulinnas, laup. 17. weebruaril ſ. a.
Rõngus, pühap. 18. weebr. ſ. a.
Tartus, esmasp. 19. weebr. ſ. a.
Tapal, teisip. 20. weebr. ſ. a.

Algus kell 20 (8 õhtul).

RAADIO TEAATER

Draamastuudio teatri ringreis

„Amokijooksja“

A. E. Rutra näidend 3-es waatuses.

Näitejuht — **Rud. Klein**
Dekoraator — **B. Rosenwald.**

Kil.-Nõmmel, teisip. 13. weebruaril ſ. a.
Pärnus, kolmap. 14 weebr. ſ. a.
Sindis, neljap. 15. weebr. ſ. a.
Toris, reedel, 16. weebr. ſ. a.
Wändras, laup. 17. weebr ſ. a.
Raplas, pühap. 18. weebr. ſ. a.
Lihulas, teisip. 20. weebr. ſ. a.
Märjamaal, kolmap. 21. weebruaril ſ. a.

Algus kell 20 (8 õhtul).

Kes härradest õpetaks tajuta

saksa keelt

preillile.

Teatada ſlt. „Wäike 27“.

Lgp. töösturid!

Palun võimaldage noorele proualetööd, võib ka kuhugi ärisse või töökotta. Kirjad slt. „Aus ja viisakas“.

Tallinna raadiojaama saatekawa.

Kolmapäewal, 14. weebruaril.

17.45 reklaami ja heliplaate. — 18.00 wälismaisi päewaundiseid. — 18.15 heliplaate. — 18.30 põllumajanduskõrke teateid. — 18.45 kodumaisi päewaundiseid. — 19.00 ülekanne Tartust. — 19.30 wann. adw. A. Sufi: Lepingute sõlmimine ja nende maksmus. — 20.00 ülekanne Tartust. — 20.05 kaitseministeeriumi puhkpille ork. kontsert. Juh. kaitsewäe ork. insp. ltn. G. Reder.

Neljapäewal, 15. weebruaril.

17.45 reklaami ja heliplaate. — 18.00 wälismaisi päewaundiseid. — 18.15 heliplaate. — 18.45 kodumaisi päewaundiseid. — 19.00 ülekanne Tartust. — 19.30 Albert Üksip: Täheleppanuwäärseid ajaloolisi isikuid. 6. loeng: Barrokkoaegne Itaalia. Paawst Sixtus. — 20.00 ülekanne Tartust. — 20.05 kontsert. Juh R. Palm. — 21.30 heliplaate.

Tartu raadiojaama saatekawa.

Kolmapäewal, 14. weebruaril.

17.45 reklaami ja heliplaate. — 18.00 ülekanne Tallinnast. — 19.00 Soome keele tund (R. Janno). — 19.30 ülekanne Tallinnast. — 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-öiendus. — 20.05 ülekanne Tallinnast.

Neljapäewal, 15. weebruaril.

17.45 reklaami ja heliplaate. — 18.00 ülekanne Tallinnast. — 19.00 Inglise keele tund (mag. Silvet). — 19.30 ülekanne Tallinnast. — 20.00 ilmateade ja ajanäitaja-öiendus. — 20.05 ülekanne Tallinnast.

Juhtumisi müüa

Ungari Debrecen marke täielik kogu, 107 erisugust Zurt kr 12921.— garanteeritud ehtsad, hind 100 kroni. Palju teisi marke üllodawalt. Paide, S. Aia 37, A. Gregor.

Kolm noormeest **soovivad** kohal. preilide ehk prouadega

tutvuneda

sõbratari leidmiseks. Kirjad slt. „Tuul“, „Torm“, „Maru“.

Meie vabriku praakkaupluses

Flamingo

Õllepruuli 2 (Pärnu maantee alul) igaüks, kes ei jõudnud kasutada meie inventuur-väljamüüki, võib osta sobivaid-odavaid

jalanõusid

hinnaga alates

Kr. 2.—

10 sendi eest

pakub Teile rikkalikku lugemisematerjali **„JUTULEHT“.**

Äärmiselt raskes seisukorras noor lesk naine

palub tööd

ükskõik mis alal, on tuntud ka õmblustööga. Olen rahul kõigega. Kirjad slt. „Väikene lootus“.

Daamid!

8—10-kuise kestwusega elektriaurulokid wälismaa wedelikuga, hind 3—5 kr. pea, ja elegantsed wesilained tehakse

juuksetööstuses „Silva“

Kopli tänaw 2-a.

Halloo!

Siit mulgimaa lõunapiirilt läkitame raadiolaine, et ta avastaks meie õnne. Kirjad, Tõrva postkontor „Lembit“ ja „Laine“.

Läheneb Vastla ball „Estonia“ saalides,

selleks waja balli uhkemaid tualette — milliseid saate mõõduka hinnaga kui tellite oma tualetid —

Õmblustöökojas Pikk tän. № 3—3.

Naishinged! Kolm haritud üksiduses siplemat prowintslast **soowiwad**

kirjavahetust

naisolewustega üle Eesti. Kirjad: Walga, Oru 5—1, Ando, Hudo, Rudo.

W. a.

Wõin olla Teie esindaja, agent, kaubapakkuja, igal alal. Muuseas ka kosmeetika, luksusainete, tualett-tarwete, päewapildi-suurenduste, kirjanduse, ajalehtede, ajakirjade müügi, kuulutuste ja tellimiste wõtmise alal. Kirjanduse lewilamist. Kes esindajat soowib, pakkumine saata aadressil: Päärdu p.-ag., pstk. 25.

Aus keskealine teenija

palub kohta. Oskab iseseiswalt hästi keeta, wõib olla ka üksikteenija, passija, õmbleja käealuseks ehk üksiku juures perenaiseks. Kirj. slt. „Tubli tööjõud 233“.

Neiud ja lesed 18—35 a. varandusliselt kindlustatud, teiega

soovivad tutvust

autojuht ja montöör. Kirjad: Viru Maidla, Rooksi poodi: Autojuht 35, Montöör 27.

23 a. noormees soowib warandusliselt kindlustatud **tõsiedamate** prouadega

tutvust

abielu mõtles, wan. 35 a. alates. Kirjad saata Walga, Wõru tän. 48. M. Tima „Tanna 23“.

Kaks lõbusat, energilist leske,

soowiwad tutwuda

weidi jõukamate härradega, wanus 25—60 a. Kel oleks ka aega lähemal ajal meid waatama tulla, foto soowitaw, saladus garanteeritud. Adresseerida Waiwara, Sillamäe p. k. „Mia 20“, „Lia 40“.

Lgp. prl. ja pr. kuni 30 a.

2 wäljast sissesõitnud härrat **soowiwad tutwust.** 35-a. lest abielu suhtes, et waikset kodu luua, sest on juba elus palju kannatatud, ja 30-a. härra — ainult lõbusaks ajawiiteks. Salgar. Kirjad slt. „Meripojad 35 ja 30“.

Üksik korrallik noormees

tutvuks

abielumõttes varandusliselt kindlustatud neidudega. Eelistatud maalt. Vanadus 17—22 a. Foto ja elulookirj. soovitav. Kirjad: Osula ag. pk. 28. „Ats“.

Hallo, Eesti naised

15—60 aastani, kes oleks abiks wälismaa reisult tulnud tugewale korralikule noormehele, soowitades töökoha wõi laenates edasiõppimiseks natuke raha. Pandiks jään ise. Saladus garanteeritud Kirjad saata: Tallinn, Raudtee tän. 32 — 1.

Kaks korralikku poisslast soowiwad sulesõda samasuguste

tütarlastega

tõsises mõttes. Foto ja elulookirjeldus nõuetaw. Aadress: Nõo, Waltse-Nõo kirjatalu. „Etz 20 a.“, „Rutz 23 a“.

Hallo!

Siin kaks weetlewat looduslast keset poeemide sünnipaika, soowiwad armumerele purjetada preilidega. Saladus garant. Foto soowitaw. Kõik teretulnud! Kirjad: Laewa, pk. 3-a „Hermy“, pk. 12-a „Charles“.

Hallo — —!

Siin kaks warandusliikult kindlustatud inimhinge, prl. Mery, brünett, 18 a., ja brünett Kutt, 20 a., soowiks tutwuneda kodumaa kenamate härrade ja preilidega. Foto soowitaw, saladus garanteeritud. Kirjutada: Soe p.-ag., pk. 22. „Prl. Mery“ ja „hra Kutt“.

Lähemal ajal pealinna saabuw prowintsi proua

tutvuks meeleldi

sealse korraliku, intelligent, sümpaatse härraga, et seltsis weeta mõnda igawat õhtut. Endakirjeldused Rakwere, Pitk tän. № 1, kiosk. „Diskreetne daam“.

Haritud preilid!

Teiega soovivad tutvuda kaks varandusega kindlustatud noormeest. Meeldivuse korral võimaldame muretumat tulevikku. Eluloo kirjeldus ja foto nõuetav. Kirjad eesti-, saksa- ja ingliskeeles. Eidapere pk. 7, „Kindel“ „Tulevik“.

Nr. 32 (854).

Uudisleht

14. II. 1934

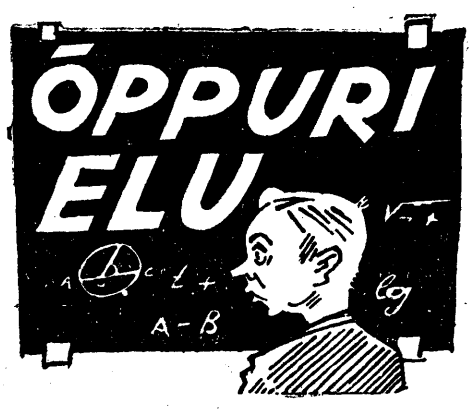

Kusti-Aadu spordipoisid.

Gustaw-Adolfi gümnaasiumis ehk Kusti-Aadu koolis on spordielu näidanud järjekindlat tõusu. Selles on kõige rohkem teeneid gümn. üle kahekümne aasta wanusel spordiringil ja kooli kehalise kaswatuse õpetajal Robert Wichmanil.

Spordiringi juhatawad Karl Tallmeister (esim.), Oswald Saar (abiesim.), Heldur Taperson (kirjat.), Kaarel Perman (abikirjat.), Raimund Pakasaar (warah.), kuna hooldajaks on eelpool mainitud õpetaja.

Spordiring on wõtnud oma ülesandeks õppurspordiklaste arendamise, kooli meeskondade treenimise ja nendele wõistluswõimaluste soetamise.

Püsiwa harjutamisega on jõudnud paljud „kusti-aadud" niikaugele, et suudawad edukalt esineda wäljaspoolgi. Nii õpib Kusti-Aadu koolis lootustandew kõrgushüppaja Erik Kuunt, samuti keskmaade jooksumeister Oswald Saar ja koolinoorsoo rekordimees odas — Woldemar Eskusson. Teistest kergejõustiklastest on paljutõotawad Alois Neuman, Wladimir Klein, Oleg Kolgushkin ja Harald Lutherus.

Ka riistwõimlemise lewitamisel on spordiringil suuri teeneid, ja seda tänu hooldaja wäsimatule õpetusele. Silmapaistwam riistwõimleja on Alois Neuman, tema kõrwal wääriwad nimetamist Felix Karu, August Rosenbeck, Ralf Tofelman ja Enno Türner.

Niisama tulemusrikkalt esinewad kooli meeskonnad. Jalgpallis omandasid „kusti-aadud" möödunud sügisel TKSü meistrititli. Praegu on nad wõidukad TKSü käsipalliwõistlusil. Gümn. silmapaistwamad jalgpallurid on „puuriwaht" Aleks. Kerdo, forwardid Raimund Pakasaar ja Karl Tallmeister, kes wõistlewad wäljaspoolgi, siis Ewald Hellman, Kaarel Perman ja Georg Sihwer. Käsipalli eliidi moodustawad Uno Anui, Erik Kuunt, Paul Resfar, Karl Tallmeister, Heldur Taperson, Hugo Wahter, Alfred Wurma, kes wõrdselt tugewad wõrk- ja korwpallis, siis wõrkpallurid Roland Kell, Elmar Mendelman, Harri Seeler, Boris Walt ja korwpallurid Woldemar Eskusson, Ewald Hellmann, Jüri Klassen, Hugo Steinberg.

Mitte ainult oma linna koolipoiste meeskondadega ei katsu „kusti-aadud" ramuu, waid isegi prowintsikoolidega ja naaberriikide pealinnade keskõppuritega, kellega on astutud selleks otstarbeks ühendusse. Tehakse wastastikke wõistlusmatku: prowintsi-poisid ja soome ning läti noored külastawad Tallinna, kuna „kusti-aadud" teewad omakord wastukülastusi.

Seega arendab Kusti-Aadu kooli spordiring tarmukat tegewust, mille tagajärjel „kusti-aadud" omandawad ikka wäärikama seisukoha keskoolide spordielus.

Muljeid „akadeemia ballilt".

Linna II-tütarlaste gümn. abiturientide pidu alias „akadeemia ball" laupäeva õhtul ei olnud eriliselt külalisrohke, kuna kutseid oli lewitatud ainult piiratud arwul ja äärmise ettewaatlikkusega, et külalisil ei tuleks kannatada ebamugawat ruumipuudust, ja et kraadelik element ei pääseks rikkuma „akadeemia balli" head nime. Peo kawaosa sisaldas ettekandeid ainult oma õpilasilt. Neist tuleb tõsta esile prl. Laine Lindu, kooli priimaballeriini, kes esitas ühe soolotantsu ning demonstreeris omi wõimeid ja temperamenti ka „Csardas'is" koos Ady Menderi ja Emmy Tõkega.

Ka rühmtantsus „Wisioon" oli tal sooritada raskeim partii. Prl. Aky Normani deklamatsioon „Noorusele" oli kõigiti laitmatu, ja tema klassikaaslased Ady Mender ja Herta Klaas soololaules piiüdsid anda oma parimat. Eeskawa alul esitasid klaweril prl-d. J. Werk ja S. Willmann Schuberti „Sõjamarsi", kuna noor helilooja hr. G. Ernesaks abiturientide koori juhina tegi furoori oma lauluga „Oli mul rikas ristiisa". Kawa teise osa moodustas näidend „Kniks-Mariichen", millega publiku otsuse järele „kõik oli päris hästi".

Kuna ettekanded wältasid wõrdlemisi kaua, jäi tantsuks „The Dancing Trawellers'i" helidel waid kaks tundi, millist aega siis ka intensiiwselt kasutati. Aiwawalsi helidel sirgus tantsupõrandale pr. Pedussaar koos dr. Luugiga, kooli juhatajanna eeskujule järgnesid peagi kaswandikud — prl. Tõke hr. Kuduga Westholmi g.-st., prl. Jõksi hr. Wirkhausiga G.-Adolfi g.-st. j. t. Publiku ja loomulikult ka tantsijate seas domineerisid peokorraldajad-abituriendid ja nende kooliõed neljandast klassist, kuna wõõraid tütarlapsi oli wähe. „Akadeemlasist" mainikksime weel prl. Partsi, Sommerit, Schellbachi, Willmanni, Lagrikülli (kes miskipärast tantsida ei armastanud) — ja ega kõiki neid jõua nimetadagi. Meeskülalisist paistis silma noorfoolase-poeedi Ago Jõgeri kõrge kuju ja tema klubikaaslased Harry Moor, humoreskide meister Kiwirähk, prl. Norman, prl. Berg. Keskkoolide meesõppurid, enamasti abituriendid, olid rohkeartwuliselt esindatud. Westholmi g.-st. olid tulnud äsjast käsipalliwõitu piibitsema hr-d. Allikas ja Kraus; hr. Puskaril tehnikumist oli aga „romantilisil motiiwel" weidi halb tuju, kuigi tema kooliwennad Sirak ja Kendler oiwalselt lõbutsesid „Widewiku" tütarlastega. Kendler oli üks neid wäheseid, kes julges tantsida paso-doble'i.

Realistidest olid kohal Rosenberg, Brundel, Kasak ja Riiner, G.-Adolfi gümnaasiumist — „Ruts" „Troost" j. t.

„Akadeemia ball" lõppes nagu tawaliselt „korralikkude koolilaste kombel" kell 11.

Apashide õhtu Pallases.

Tartu kunstikool Pallase õppurkond serveeris laupäeval Tartu kutsutud külalistele omis dekoreeritud ruumes esmakordselt midagi uuemat, — apashide õhtu. Kihin-kahin apashide kogumisele Pallasesse käis linnas nädalapäevi ringi, mis loomulik igale liikumisele. Et aga kutsutuile sedakorda „Pallas" huvitavat andis, seda kas või fikseerigu sealsamas ilmunud ajaleht „Kihvt Vunts", muuseas siinkohal haruldase numbri olulisemaid märkeid: eeskõljel: „Kõikide maade apashid ühinege, praegune hind 25 senti, hiljem ei saa saja krooni eestki! Vastutav toimetaja: teadmata kadunud. Väljaandja: alles otsitakse toekat rahameest. Nr. ei ole oluline. Ilmumiseaeg: Parahilla ehk nii, kuidas tuju". „Kihvt „Vunts" lõi end täiel määral läbi ning kujunes õhtu loetavamaks leheks.

Tantsu eest hoolitses ü.-s. „Liivika band", orkestrandid kujutasid apashe. Keldrikorral oli einelaud „Livonia" õlle ja mitmekesiste napsudega, kõike seda valitses seal kunstnik Erik Haamer „Ruutu ässa" ordu liigetega.

Apashide õhtule oli kogunenud inimesi laialt seltskonna rindelt, oli palju huvitavaid ja maitsekaid kujutavaid apash-tüüpe: nagu vanemuise primadonna prl. Aren, prl. Niina Afonina, proua Uin, prl. Lakk j. t.

Seltskond eelistas „all" istumist, ning keldrivõludele allujaid oli palju. Boheemlaskonna laudkonnad olid valinud kaugemad ruumid ja nurgad. Võis näha H. Visnapuud, August Alle't, Rasmus Kangro-Pool'i. Vanemuise näitlejaid proua ja härra Türki, Siegfried Uin'i, Ants Oras't abikaasaga, õlletehas „Livonia" dir. Albert Silbergleich'i oma proua Maimu ja õe Lainega, Viljandi linnapea tütart prl. Maimu Maramaa'd, ka proua Ilse Lohk'i Tallinnast. Dr. Sinka abikaasaga, pr. Põllusaar-Triik, hr. Jõesaar abikaasaga. Ülikooli inimestest raamatuk. sheffi Puksovit, J. Vasarat, dr. Vollmeri õega, notar Reimanni kena preili Vallyga, dr. Karelli. Tartu Pangast puudus Jüri Piiroja, kuid kohal oli hr. Palitser, kes veetis õhtu indlaensise prl. Adamsoniga, ning palju teisi seltskonnategelasi.

Tudengkonnast olid esindatud kõik organisatsioonid. Vironused: Jossa Koort, Karl Jänes olid eriti heas tujus. Sakalanused Vikat, Pulk, Berendsen elasid apashide õhtu elavalt kaasa, ent veel tujurikkamalt Vorbuse lõhkiläinud duelli asjaosaline F. Kuus, kes ajuti tegeles ringi vestiväel. Õige, oli ka teine vestieelistav üliõpilane Ziehr. Korp Amicitiat esindasid prld. Ingermann ja Lugus; korp! Filiae Patriaet prl. Lucy Põdras ja incognito prl. Hella Schönberg. Rotalus Toonekure lauakaaslaseks oli prl. Eva Schönberg ja Romulus Tiitus, n.-ü. „Ilmatari" ainuesindajaks oli prl. Sepp, ü.-s. „Põhjalast" kunstnik Koorti poeg, ksv. ksv! Kiristaja ja Peterson. E.Ü.S.-ist olid: Rudy Steinmann, N. Feldman, H. Leinbok ja rida teisi üliõpilasi ja mitte üliõpilasi, daame ja härrasid. Oli meeldiv õhtu eriskummalises miljöös, moodsalt serveeritud.

Lõpuks märkusena, et paljude, paljude mitte nimetamisega tuleb leppida põhjusel, et motiive on mitu. Küll „torkas" aga silma, et apashide-õhtult puudusid: proua ja härra Paabo'd.

„Kalju" segakoori kontsert.

Raudteelaste kultuurühingu „Kalju" segakoor andis oma esimese kontserdi „Estonias", mis tähendab selle ükfuse asumist teatawa wõistluse pinnale. Harilikult, kui koor sõandab tulla wälja meie suuremas saalis esinduslikn kontserdiga, siis wõib juba teha juttu tema „rüütliks löömiset".

„Kalju" segakoor on töötanud mitmeid aastaid ja kogunud julgust ning jõudu awalikuks ülesastumiseks laiema kuulajaskonna ees. Praegu koor esindab umbes 70 lauljat koosnewat kogu, mis on materjalide suhtes kaunis tasakaaluline. Wõis panna tähele, et hääled oma walikult annawad üsna soodsaid wõimalusi edukaks töötamiseks. Käesolewa materjaliga on suudetud teha juba kaunis palju, nii et wõib soowida head tahtmist hea asja jatkamiseks. Peab märkima, et raudteelastel tõusch esile juba teine koor Tallinnas. Inimesed tahawad end waimselt rakendada ning otsiwad selleks wõimalusi. Laulukoor suudab siin pakkuda head wastutulekut.

Alguses muidugi tuleb astuda samme ettewaatlikult ülesannete raskuse suhtes. Seepärast siis saame ka aru eeskawa walikust: mitte liig palju nõudmist! Aga ma siiski ei saa jätta märkimata, et sama raskuse juures wõib anda programmi suurema sisulise tähendusega töödest. Isegi lauljaspere maitse ei hakka sõdima wastu. Kui köneleme mõnest küllalt wananenud laulust, siis ometi leiame sellele mõnegi põhjenduse, aga et päris wärsked palad ei kannata wälja praegu mingisugust nõuet, tekitab pisut arusaamatust. Wäga nõrga osa kawast moodustasid K. Tuwikese laulud, — see on sisuliselt odaw ja tehniliselt saamatu materjal. Ma ei puudutaks pakutud portugali wiisi (see kogu oma seades annab meile wähe), kui ka ettekanne polek. kukkunud wälja ilmsesti wõõras käsitluses (tempo!). Muu osaga lepime. W. Leemetsa esimene awalikkusele pakutud koorilaul „Wõõrsil" laseb autorile läheneda sümpaatiaga; koorilt see oli nõudnud rohkesti waewa, mis end ka tasus. Nüüd, kus koor oma esinemisega on suutnud äratada usaldust enda wõimete wastu, tahame edaspidi loota juba tähenduslikuma ilmega eeskawa. Selleks soowime jõudu ning edu koorile ja tema juhile H. Roosmannile.

Solistina astus üles klaweril E. Frank, kes ilmutas tõde sisulist mõistmist ja tundeerksust. Hubert Anton mängis hiilgawa tehnikaga oma eeskawanumbri (Sarasate „Carmen-fantaasia") ning andis lisapala. Laulga astus üles A. Uiga-Kuulberg, jättes üsna rahuldawad muljed oma esinemisega ja wõimetega. Publikut kontserdil oli keskmiselt.

Ed. W.

Mandshukuos mässab katk. Muhukatku on surnud Mandshukuos alates mõõdunud aasta augustist 1300 inimest. Et katku lewimisele piiri panna, on wõimude poolt selle aja kestel maha põletatud 72 küla.

Prantsusmaal kuningas walmis. Prantsuse kuningriiklaste häälekandja „Action Francaise'sis" awaldas neil päewil Prantsuse kuninga troonikandidaat hertsog Jean Guise üleskutse Prantsuse rahwale. Üleskutses on muuseas: „Nüüd teie näete, kuhu on wiinud riigi 60 aastat wabariiki ja parteide majandus. Prantslasel on saabunud aeg, kus teie peate liituma monarkia ideega. Ainult monarkia wõib rahu, korda ja õigust riigis luua."

Prantsusmaal piirati lendamist. Prantsusmaal on wastawalt kõigile aerodroomidele teinud teatawaks, et lubatakse lennata ainult liinilennukeil. Keelatud on kuni korralduseni isegi õppelennud. Lennukid peawad jääma suletud angaaridesse. Aerodroomide juhatajad peawad seda hoolega silmas pidama.

Inglismaal kaswab tööpuudus. Töötute hulga kaswamine jaanuarikuus ületas kõik lootused. Nimelt tõusis kun jooksul töötute arw 164.000 wõrra. Jaanuari lõpul oli Inglismaal 2.389.000 töötut.

Hiinas ei maksa elu midagi. Kindral Suntyengi mässama hakkanud sõdurid tapsid Shanghai teadete järele, neil päewil 4.000 sõdurit. Umbes samal ajal sai Pinglo sõekaewanduses 700 sõekaewurit plahwatuse tõttu surma.

Politseiniku mahalaskmise pärast surma. Rynikis (Poolamaal) mõistis kohus töölise Simiiski, kes oli ühe politseiniku maha lasknud, surma. Tema hukati neil päewil wangla õuel.

Ford tõstab palka. Ameerika autokuningas Henry Ford on teinud teatawaks, et waatamata majadruslikule kriisile, olewat ta otsustanud tõsta oma 20.000 teenijal palka 10 protsendi wõrra.

Jaapan wõitleb punase lohega. Jaapanis wangistatakse üle maa kommuniste. Seni on wangistatud juba 476 isikut. Neist antakse 48 isikut kohtu alla, et nad on salakaubana kommuniste Jaapanisse sokutanud.

Wähja rawimine raadiumiga. Praaha ülikooli dotsent Dr. Manysek on leidnud meetodi, kuidas raadiumiga wähki terweks arstida. Ta loodab leida ka wahendit, mis kaitseb inimesi selle haiguse wastu.

Köht seedib terast. Teadlane Frederik Hoelzel, Chicago füsioloogilises instituudis, wõttis hiljuti uurimisele, kas magu seedib terast. Selleks söötis ta rotile teraskuulikese sisse. Wiie päewa pärast tuli teraskuul kõhust wälja. Selgus, et kuulike oli 24 protsenti oma raskusest kaotanud. Teise katse puhul kaotas kuulike 12,5 protsenti oma raskusest.

„UUDISLEHT" ilmub 5 korda nädalas — igal esmaspäeval, kolmapäeval, reedel, laupäeval ja pühapäeval. Tallinnas müügil juba ilmumise eelpäevil — igal pühapäeval, teisipäeval, neljapäeval, reedel ja laupäeval kl. 1 e. l. — TOIMETUS: Tallinn, Rataskaevu 9. Toimetuse kõnetunnid kl. 10—12 e. l. Telefonid: toimetus 426-99 ja 427-18, väljaandja kabinet 469-93, väljaandja erakort. 431-84, toimetuse juhataja erakort. 455-61. Väljaandja: J. Loosalu. Toimetuse juhataja: E. H. Treufeldt. Vastutav toimetaja: A. Peterson. Aadress kirjadele: Tallinn, postkast 198. Aadress telegrammidele: Tallinn, Uudisleht. — TALITUS Tallinn, Rataskaevu 9. Telefon 427-18. Kontor avatud: äripäevil kl. 9—5 p. l. ja pühapäevil kl. 12—4 p. l. Posti jooksev arve: nr. 29. — TELLIMISHINNAD: „Uudisleht" 5 korda nädalas: 1 kuu — 105 s., 2 kuud — 210 s., 3 kuud — 300 s., 6 kuud — 600 s. „Uudisleht" 1 kord nädalas (laupäevane number): 1 kuu — 25 s., 3 kuud — 70 s., 6 kuud — 140 s., 12 kuud — 280 s. Välismaale tellimishind kahekordne. Tellimisi võtavad vastu kõik vabariigi postiasutused ja oma tellimisvastuvõtjad kogu riigis. — KUULUTUSTE HINNAD: Kuulutusküljel 5 senti, esiküljel, teksti ees ja tekstis 12 s. ja tekstis teksti kirjaga 15 senti millimeeter ühel veerul. Töö- ja korberiotsimise ning -pakkumise kuulutused poole hinnaga. — Eestimaa Trükikoja A.-S. (end. J. H. Gressel) trükk, Tallinnas, Rataskaevu 10.